КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союзан Коммунистически партин Нохч-ГІалгІайн обкома, Нохч-ГІалгІайн АССР Лакхачу Советан а Министрийн Советан а орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛУ 1923 ШЕРА ДУЬЙНА

№ 22 (4615). ШОАТТА, 21 февраль, 1970 шу. Мах 2 кап.

Ленински васкеташта тешаме йолча КПСС-о даим йоакхо ю машар чІоагІбара. Цун арахьарча политически гІулакхаша лерхІар социализми коммунизми хьалхьара маьрша хилаш ІалашдІана, дерригача мехкий халкъегамхоша лоаттабеча кортамукъален къовсама, дерригача халкъий социальни экономически прогресса сатийсу болашагІа дола хьалаш хулийтилва да.

(«В. И. Ленин ваь 100 шу дизарга» йолча КПСС ЦК Тезисаш тІара).

23 ФЕВРАЛЬ — СОВЕТСКИ ЭСКАРЕИ ТІЕМА-ФОРДА ФЛОТЕИ ДИ

СОЦИАЛИЗМАНА КАРАГІДАЬННАРАШ ТЕШАМЕ ЛОРАДЕРАШ

Массаза а хьайоагІача традицега хІара шера 23 февралe Советски мехка къахьегамхоша, эскарой флотой тІемахоша, доззал дакъарча СССР деттагІаша чІоагІа даздеш белгалдоакх Советски Союза Гераашцара Низеш — социализмана карагІдаьннарий тешаме за хьалхенна ди.

Кордадарий коллайлаззан Агентства корреспондента Федосеев Степанa Флота адмиралагарé В. Касатоновгаре дийцад Советски Гераашцара Низий малакен, доаркІамох, дохкарех лаьца дІаха кортарашта жоп делар.

* * *

Корреспондент: Советски Эскарен ТІема-Форда Флотен Де деъдолга укх шера В. И. Ленин ваь 100 шу дизара кийчо ча хиннач шийслениад. ІІе Эскарн ЦІе Флоти вІашагІдоххара гІулакхa юкъе Владимир Ильича лаьцача дакъах Іа дувцар ловра сона.

Адмирал: Советски мохк тІема низаца лорабелга вІаштІехьдакхара даькъе Владимир Ильич Ленина баь болх теоретически а практически а гІулакхашка диллача, цу хьакъехьа довица дувца чІоагІа хала долаш, селлара дуккха а бе-бе а ба. Цудухьа тавет дешарий теркам цхьайолча моттигашта тІаберзабе баьам бар са.

Владимир Ильич Ленин ваь 100 шу дизара хетаьча КПСС ЦК Тезисаш тІа язнад, социалистически пачхаьалкхе дегІаухача ерригача этапашка цун дукх-цІерІа дола гІулакх хила а хиннад, долаш а дуе социализмана карагІдаьннараш контрреволюци лумен империализмах низаш тІахьударах лорадеш. МоллагІа революци, Ленина язьечох, нагахьа санна цо лорая цунна хоаш хилча мара мел хинна а мах болаш яц. Цудухьа ниттa лорадара тешаме гер — керда тайпа эскар хьадарах, советски тІема строительства принципех, методах, лостамех дола дош Советски пачхьалкхенна хьалхашка эттар Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци ма яьалинге а, вІашагІкхийттача чурчен дунен халкъашта юкъерчей реакци низаша Советски къонача Республикана дукхьала, герзе низаца цун саднкъа а гІерташ, тІема похоз йолаьча хана.

Советски герзашцара низаш хьахилар а цар турпал истори а Ленина цІерана айхха дувзаденна да. Цунна карагІдаьнна хІама де пролетарски революце тІема программе оттаир, социалистически Дай-мохк лорабарах бола хьехам.

В. И. Ленина васкеташ кхочаш а деш, советски халкъо Коммунистически парте кулгалле йенк йоахо я я хьа, хІана а ю мехка оборонни низ чІоагІбарах дий Гераашцарча Низий тІема низ лакхбарех. Цо цІакхта а йицъаанийтаяц «вай политика эггара хьалхара декхар, беррига болхлошех ахархошех шоашта Іомае езаш йола эггара хьалхара урок... Из — хІа лаьмичаь кийча хилар моллагІа низ моллагІа хана а тІаба йиш йолга дагакхабар...» дIъ аькхача В. И. Ленина указаки.

Цу тайпара низ тІабара кхерам, халахете а, хІанз а хургбаш алгакц. Советски Эскарон ТІема-Форда Флотош гражданскин дунеч моллагІчеи тІемий шерашка ения ча урокех ахьацабарашта хьехам хиннабец. Ховш ма дарра, хІанзарча империализма, эггара дьалха США-и ФРГ-ех, эггара агрессиянегІа йолча отрядаша литадаш XX-ча бІаьшеререра исторически къовсамаш «юха лоззадарга», кийсхал яккхарга, дунен вахме лакхаленашта тІера социализм ІокІал кхоссарга, кердача кушра колониализм хьаргa шоаш доахадог. Империализмо, эггара хьалхарча аргІанна США империализмо, халдаиза герз Іоаду, чІоагІъе гІерт эггара хьалхарча аргІанна Советски Союзан социалистически мехкашта дукхьала яха кийчъ шоай тІема блокаш.

Доккха гІалат хургдар хІанз империализмо кийчбеча тІема кхерама бе боагІача тайпара йах ца бар. Цудухьа Коммунистически партен Советски правительства В. И. Ленина указанешцен васкеташцен хьалхле а лелаеш, долла хІама лу советски наха патриотически кхетам чІоагІегІа бенара, Советски Союза оборонни низ хьаллоаттабара, цун Гераашцарча Низий тІема кийчо СССР-е социалистически мехкех моллагІчоа тІакхоца дагадеха моллагІа агрессор ховдамбоалаши верригея вохавалга ІалашдергдоІаш болча боарие лоаттара.

Социалистически пачхаьалкхеннй эскарашна доттагІал лаладеш дола Советски Эскар социализмана карагІдаьннарий тешаме ца дз.

Корреспондент: Нохкъост адмирал, укх тІеххьарча шерашка Советски Гераашцарче Низашка хиннача тІема-технически революни майн дуьна вІаштІехьдергдарий Хьа? Эскара, вмиеце, флота дьалаштех тІема дешалх цо мел гІойле яьй?

Адмирал: ТІема гІулакххашко хинна революци лоархІ вай герза низаца лоаттабеча къовсама средствашка, тІом бера способашка, бІу вІаштІехьбоаккхача, личин состав Іомаярен хьалхтеран методашка укх тІахьарча шерашка хинна хувцамаш. ТІема гІулакхашка революци хиннай эггара хьалхха ракетно - ядерни герзи не чукъа доакхнара Іелацце дошлаш йола керда технически средствашье шерра юкъабоаллйарал.

СССР халкъа боахаме, Іилмен техникен дегІаккхувача, даькача толамий ларда тІа шерагара шу массаза доал дуккагІа чІоагІлу Советски Эскарен ТІема-Форда Флотен материально - технически социально - политически база. Ояливгара деиз дика хувцамаш хиннад уж технически кийчдеча. ТІема - технически революце доаэргдоацача довхаш хийцад Гераашцарча Низий тайпанашк бІуи доакъоши, герза низа ховкъостала хьовсам лоаттабара способашца юкъе дукха керда хІамаш денад. Цунна дувзаденна вайцига чІоагІгІа уйла тІайохийт ракетноядерни герз алттув болча тайпара массазара, «классически» гере эргадоахаш тоалара цхьана тардара. Ядерни герз юкъедаьначa хьалашка санна, нитта из юкъеца доакххаш а тІом бе Іомаду эскара доакъошк подразделенеши.

Укх тІеххьарча шерашка дІахо дегІаухаш ба стратегически гІулакхашта юкъедоахха стратегически ракеташа низе. Ракетин бІу тайпарчу раьгаш бе-бе тайпаи хьахьектар эггара тІехьагІа Москве. ЦІеча майдан тІа хиннача параде.

Кардача, тІема дикагІа йолча хІамашца товбинай Лаьттан тІара бІу. Цун танковин мотострелковин дивизешка эггара толашагІа йола бронетанкови, артиллерийски, шай тайпара техника кийчъай. Дукхха я дуккагІа лакхьенний личин состав бронно ядерни герза зуланеча факторашна беча Іоаткъама хьайлакхара процент. Лакхьенний Лаьттан тІарча бІун меттахье захкарен лостамаш хувцарен сухал.

Мехка ПВО бІутен ТІема-Фегарча Низашкан кхьечей керда ракетно - зенитни системаш, хІанзара самолеташ. ХІанз ВВС-ера ерригa а хІана ц аьнна йола тІеме конаца ракеташ дІаккхуьавни тетал массагІен я.

Халдинза лаккху ТІема-Форда Флота тІема низ. ХІанз цун ларда я атомни хи кІалгІолла лела лодкаш - ракетоносаш. Доккхий дика хувцамаш хиннад форда тІе гІолли лелача кемашен форда авиацеен. Дунен океана моллагІча районе стратегически декхараш кхочашдеш вай кхочаш я флот.

БІу технически кийчбара бокхха лоархІам а беш, Коммунистически парте лоархІ, тІом тІа нертера яна сан хиннаьта а хІанз болга а, Советски Гераашцарча Низий тІема низа ховдамболашагІа йола фактор — нах, командно - политически инженерно - технически состава хадраш, салтий, матросаш, сержанташ, старшинаш хилар.

Советски Іаьдал аьттача шерашна СССР-е хьалкхийнар коммунистически уйлаца хьалкхеваь, халкъа, партена, Даьхена болрам бовцаш чІоагІа мутІакъа волла керда тайпа тІемахо, тІемахо-гражданин, патриот, интернационалист. Советски командираши салтийн белгалбоал культурин кругозор шера, общеобразовательни кийчо лакха хиларца.

ХІанз эскарерeн флотерех хІара аькъагІа вола эпсар лакхагІа йола тІема с специальни образовани йолаш ва, хІаьта керда бІуна юкъо ухача къонача эпсарех 50 процентал совгІа бараш нитта образовани йолаш ба. Лакхерен юкъерен образовани йолаш бола салтий тІом хьалехьа хиннарашна наьєбача диаза дІаьмаа хиннабац аьнна дуккагІа хиннаб, хІаьта йиззаз йоаца юкъера образовани йолаш бараш — поза дуккагІа.

Советски тІемахой политически сахкетам лакха хилар. Даьла лодаяра хьалхара, дунен социализме ххелашта хьалдаь царна чІоагІа бекхтохкам хеташ хилар ма гуй беррига тІема гІулакх дерш кхиамаш баьалайчай творчески шераьар лакхдаларах, шоай тІема декхар цар тІехдина кхочашдеш хиларах.

Корреспондент: ХІаьта хьаьца аьлча, малагІа гІойле я цо Советски Эскарен ТІема-Форда Флотен доакъойн соединенийн тІема гІулакхаш эргадоахац тоадаре ер?

Адмирал: Эскари Флоти дІахо аргадаьккха тоадара дакъе лоархІамо эпах а хинна дІаттача дІадахача шера ктогаш йоаллергьа дз. Дукха ха йоацаш Советски Союза Маршала А. А. Гречкос белгалдаьккхача тайпара, совкх Гераашцарча Низашта хьалхашка лаьтта декхараш бІарча хьайдача кхочашдеш. Дукха а дукхагІа долча доакъошен соединенешек лакхех чІоагІен результаташ гойтай тІемен политически кийчоне, хьалхашкахьа керда гІа баькххаб тІема говзал лакхъяра гІулакха. Массива и тІейа гІулакх де декхарийла хиларах дола Закон кхочашдарца дувзаденна дІадехараш дукхагІен гІулакх дера хенищ лоцегІен хиына йоллашехье а, дукхагІа хиннаб отличникаши классии специалисташи. БІарча, хьанйача эскарен флотек тІема низ дикка лакхбенна.

ТІема гІудакх, хоаш ма дарра, тІа-тІа дуккагІа дегІаух, фен тІема кийчо йолаш хиларгара дІадехараш халдена дукхагІа дадерз. Цудухьа, шеко яц, советски тІемахоша шоеех тийша шоашка дІаенна техникен герзи кхь а дукхагІа, кхь а хьанарегІа карадбаадергхиларах. ТІема аренашка, фега, форда тІа агрессор эша а лиь котало яккхар дукха гоаза из юкъедаккха Іомалургхиларах, морально - психологически гІулакх шоаш чІоагІбергхиларах, походно-тІема хьалашка мийслуш йола моллагІа а халонаш эшее Іомалургхиларах.

Эскарен флотан дІанз долча политически творчески хьанаро бокъонця дог тешалу, советски тІемахоша укх шера а, ленински юбилей йолча, Сийлахь-боккхача Дай-мехка тІем тІа Советски Союзо котало яьккха 25 шу дизар долаьча шера Гераашцарча Низий дешгарча зайнаш деккъоин тІеме низ чІоагІбора юкъе шоашера доатгІаш дола дакъа лоацаргхиларах.

Машара мовстагІанаь дицде дагІац Советски Эскари Флоти массаза а хІа аьнкача кийча хилар а вежарашкa долча социалистически мехкий эскарашца цхьана моллагІча агрессора хІалахцеш хІама тохо могаргдолаш хилар а, нагахьа санна вай халкъий маьрша къахьегам юкъагІоккха цунна дагадоле.

Командира заместитель политически йолча лейтенант Н. Палоа а вохаш йола подразделени Советски Эскарен ТІема - Форда Флотен 52 шу дизале хьалхагІа тІехдина а аьнна хьакхайнаь а Лаьттан тІарча бІун Главнокомандующи бар нал аьнна а я.

СУРТА ТІА: тІемахой - ракетчикаш Іемалуча занятеша.

Н. Ахмолоев,
В. Мусатьянос сурт.
ТАСС фотохроника.

Сигала болча хана ракетоносец хаддинза болх беш хилийтар дукха эпсараш И. Лубинайн А. Ставнойн (аьрдела) тІаттале хьалхагІа самолетата бокъонаш хьож.

Д. Киселева сурт.
ТАСС фотохроника.

ХІАМАН КХОМБАРИ ХЬУРМАТДАРИ

Советски Іаьдал ма эттина а хиннад В. И. Ленин дугІаша болхлой, мехкахой, кхьына йоацуш хІара хІума лоарара тІахьехаш, халкъа рузкъан кхомбар цар керттера декхарех цаІ а лерхІаш. Из ленински васкет къаьстта лоархІаме да хІанз, вай В. И. Ленин ваь 100 шу дуза ди сийлеца белгалдаккха кийчлуча хана. Шоай юбилейни социалистически декхарий лоархІаме дакъа лерхІ Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхоша хІаман кхомбари хьурматдари. Цо хьатьохк яхье дакъа лоацаш бераш шоай къахьегамах хьахулар алсамдаккха гІерташ хилар, уж мамогга кІезигагІа бедали материалаш дІа а ухийташ дукхагІа продукци арахеца лерхІаш хилар. Халкъа рузкъа кхоалар, из алсамдаккхар коммунизма материально - технически база хьалъе боахкарий керттера декхар а хинна дІаэттад хІанз.

КІоаргга маІан долаш хІама да В. И. Ленин ваь 100 шу дузаче дийнахь — 1970 шера 22 апреле — арахеция продукци кхоьча бедалах хьаe доп Денпача московски ткачихи Мария Иванниковас дІадоладаь дика гІулакх ленински юбилейна кийчо ча хиннаца дувзаденна хилар. Из сий дола почник хьаллацай фабрикай, заводий, гІишлошъеча, транспорта миллионаш болча болхлоша. Массанахьа а къовсам латт бедал, материалаш, электроэнерги, доагор кхомбеш дІадахийтара. Производствана дикача дас санна доалдар шоай патриотически декхар лерхІ советски наха. Иванниковгара хьокхам ийцаб мехкдаьтта чахкдоахараша, машинашъераша, хІаман тегараша, машинаькъахоша, дукхача кхыбараша. Цар кхетаду кхоаь материалаши ахчан средствашн дукхагІа ма хул арахеца бахача наха эша продукци дуккагІа хургхилар. Дакъе кІаьхегІа хургхилар.

Дуккьола цу предприятешна болх беш бола нах цу тайпара уйла йолаш хиларца дашха дезаш да мехкдаьтта доаккхача, мехкдаьтта чахкдоаккхача, машинашъеча республика столицерча дуккхача кхьача предприятеш къахьегамхоша пятилетка чакхйоалача шера 20 миллион киловатт сахьат электроэнерги ма эзар тонн гергга металли кходе аьнна декхар тІаэцар. Ниттa ларагІа деза Грознерча локомотивни депо болхлоша укх шера локомотивашка доагаш дола доагор 1 процент кІезигдеш ремонтага дІабода мах 1 процент лоабен декхар тІаэцар я.

Республика энергетикоша хІара декна кхоа бу деагора, электричества, хьаьца электроэнерга киловаттага дІабода мах лохбу. Воахама расчет юкъе а йолаьнь, кхомбара дакъе дика хьокхам гойт Нохч - ГІалгІай строительни управленца чуйоагІача кІелагІча СМУ Белов Владимир керте латтача каменщикий бригада. Цар чІоагІа кхомбу кирпишка, маркхала, арматура, кхыча материалий. Ухаза кагъенначa кирпишех а пайда ийбу, цудухьа кхычахьарчул лоагІа хул вар беча балхага дІадодар. Цу тайпара масалаш кхы а дуккха кхуьла йиш йолаш да. Цар хьаьокх хІара къахьегамхо фуннагІа деш цо вале а, доккхадар а аІамигадар а кходар шай сийлен декхар лерхІаш хилар. Цо дика кхетаду материалех, ахчан средствех, электроэнергех хьакъалца пайда эцаш хилча арахецача продукцега дІалодар-лолле а цу наькъна Даьхен рузкъа совдаккха а торо хургхилар.

ХІаман кхомбарии хьурматдаран аьрдача яхье хьнаре дакъа лацар ерригача производствени коллективай, промышленноста, гІишлошъеча организацей, транспорта, юрта боахама хІара болхлочун сийлен декхар да. Цхьабакъда массанахьа лелада хІаман кхомбара гІулакх боагІача тайпара теркам тІабахийта. Цхьайолча предприятешка хІанз а кийслу мах бола материалаш телхаеш, сикхат доалла продукци арахецаш, халкъа рузкъан хьурмат ца деш моттигаш. Царех я «Металлист» завод, «Терек» яха мебельно - хьуна хІаманы ю фирма, кога гІирс бу фабрика, кхьараш. Масала, Назранерча «Электроинструмент» заводе хьаьча штукатурно - затирочни машинех кхоалагІа дакъа сенвет долеш хул.

Цхьайолча предприятей партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша хІанз а бокъонца теркал дац производства экономика дешаш, хІаманна доал ца деш, никъ боацаш бедали материалаши йоаеш моттигаш нийсъеча йоагІача бесса теркал ям, уж гІулакхаш цІендаь дІадахара оарцагІьяац, хІаьта, бокъалдар аьлча, предприятие хІаманна бокъонца доал делгеш цун хьурмат делгеш вІаштІехьдаккхара, из дала никъ боадача дІа ца дахийтара эггара хьалха оарцагІйоала езараш ух ма яй. ХІаман кхомбенга вІештІехьдаккхара чІоагІа лоархІаме да халкъа рузкъа дог лазаргдолаш, доал доацаш из ца леладайта гІертаргболаш наха, эггара хьалха активана, кхетам балар. КПСС XXIII съезда решенеш тІа белгалдаьккхад хІаман кхомбеш хьурматдеши советски нах кхетабар парте идеологически балха керттерча декхарех цаІ хилар. Эггара хьалха цу гІулакха оарцагІйоала езараш партийни профсоюзни организацеш я.

ХІаман кхомбараи хьурматдарии лоаттабеча къовсама къахьегамхой оарцагІбахара чІоагІа лоархІаме хурга цу гІулакха хьржача яхье хан-ханнахьа итоге я, цунах хьахиннар массанена а дІадовзийтар. Хьалха латтача предприятешка ниттa де а ду из. Масала, А. Шерипова цІерагІча нефтемаслозаводе хІараннe дова тІанйца декхараш, хІаьта уж кхочаш мнитa ду а хов. Ухаза хан-ханнахьа кхомбарен хьурматдарен гІулакх мнитa латт хьож, рационализаторашиизобретателаши цу балха юкъе оз, яхьа юкъерча беррнгача къахьегамхоштa хьалхашка ховдаш болаш доли декхараш уттаду. Цунах бокхе пайда бовл. Дуккьола укх шера хьараш совий маьха бедали материалаши кхоеторо хилийта кттам рационализаторски предложени яньай ухаза производствана юкъе. Хьалха латтача предприятей опыт массанена а дІайовзийтача балкъахьа хургха. Цун уйла е оза министерствашна, ведомствашна, партийни, профсоюзни организацешна.

Ленински юбилей хьатІаккхача ма бутт мара бисабац. ХІанз чІоагІа лоархІаме да тІанйна социалистически декхараш кхочашдара лоаттабу къовсам чІоагІбар, хІаман кхомбарен хьурматдарен болам шерагІа боаржабар. Промышленноста хІара болхлочо шай декхар лархІа деза кхомбара ленински копилкана юкъе шийгара доагІа дакъа лацар, хІаман кхом ца бар цІендаь дІадоаккхилга, халкъа рузкъа лорадезга, материальни средствах хьакъалца пайда эцар.

КПСС ГРОЗНЕНСКИ ГОРКОМА ПЛЕНУМ

Укх дешошка КПСС Грозненски горкома Пленум хилар. Дувца оттадаьдар лоархІаме дош. «КПСС члена цІи лакхъяра хьакъехьа В. И. Ленина аь указанеш кхочашъяра Грозненски партийни организаце беча болхах» дар из.

Доклад аьча КПСС Грозненски горкома хьалхарча секретара С. В. Синельникова, прениешка къамаьлаш даьча КПСС Заводской районa хьалхарча секретара нов. Осипенкос «Профтехобразоване» управлене начальника заместителa нов. Ахмадаиова, парте Старопромысловски района моллагІча секретара нов. Мухортовас, «Гипросельстрой» института партийни организаце секретара нов. Тересва, Марченкос, ниттa кхьачар а кІоартга дийнар парте члена цІи лакха лаьттарa дакъе партийни организацешна беча балхах. Дукха да карагІдаьнна дикадараш. Дикка опыт Іоаьй цу балха. Бакъда долаш да кхочашбоцараш а.

Из болх цІенданттa тоабара де лезараш белгал а дахь, шерра соцам тІанийцар пленумо дийцача

ПХЕ ШЕРА ПЛАН — ХАНАЛ ХЬАЛХА!

ДЕКХАРАШ СИЙЛЕНЦА КХОАЧАШДУ

«Октябрьнефть» НПУ телемеханизированни промысла скважиний лаьттан хІахарча оборудованена ремонт еча мастера Ноговиков Николая бригада дика болх бу. Ремонт яра цхьан беттен ах беттен план 133,5 процент кхочашйиь бригада-болхлоша. Вайна махарра скважиний оборудованена ремонт яр хала, чоалхане болх ба. Цига болх беш вар йоаккха опыти лакха говзал йолаш хила веза. ХІана аьнча нигахьа санна зІамига а гІалат доалийте скважине дари хила тарлу. ТІаккха из чІоагІа Іатха мехкдаьттахой балха. Из дика кхета а деш бялза тІа цхьаккха гІалат далийташ ремонтъераша. ГрафикагІа йоагІача ханал дуккха а дуккагІа болх бу цар тоальча скважинаша. Цудухьа «скважина бІаргаш» аьа безаме цІа йоаьх ремонтиккех промысле мехкдаьттахоша.

Юбилейни шера декхараш дикагІа кхочашдара хьа баьниаб бригада болхлой, Шоай вахаре эггара дезагІа дола цІей а хинна дІаэттача сийлахь - воккхача юбилейна вакъаболхаш къаьстта дика къахьега гІерт хІаравар. Геттара дика болх бу масала нов. Лабзина смена. Цхьан беттен ах беттен зІадани 137,8 процент кхочашъьай цо. Хьалдара моттиг дІало йодача хана а дІа ца хеца лерхІ но.

Бригада болх кхе вІаштІехьбаькха лелабу мастера коммуниста нов. Ноговикова. Дуккхача хина Іоаь опыт кимаьрщна дІалу цо шай бригадерча болхлошта, доагІаш хьадех царгара уж де декхарийла бар, къахьегама дисциплина телхаар дІадаьккхад. Цудухьа ритмично дІабода бригада болх. ЙоагІаш сина коммунистически коллектив яхе цІи сийдеш лелаю цар.

Г. ЛУКЬЯНОВ.

ИТТ ДИ ХЬАЛХА

Проектни кІоарга 3,5 километр йолча «Аргудан» яхача скоалагІча скважине чекхкхнерча хьалацха 3454 метр кІоарга бурув а теха февралaн укх шера хьалхарча шин беттен план 18-ча февралe кхочашъьай «Грознефтеразведка» треста тахкама бурув леттача контора Губиев Веслан керте латтача бригада коллективо. Из лийрхІайчул 10 ди хьалха ду.

Из толам боаккхача хьинаре къахийгад бурудеттача Кулое Владимира, болхлочо Щербакова Любас, лаборант - коллектора Титаренко Лидиас, кхьыр.

М. ЛЕВИН,
ткa штате воаца корр.

КЕРДА ПРОДУКЦИ

Дика йовзаш я Грозненски «Электроприбор» арахеца продукци, «РЭМ-401», «РЭМ-420» яхача копировочни машинех боккха пайда цу промышленносте меттел тайп-тайпарча дешара заведенешка, юртбоахаме.

ХІанз сийленца кхьачаюша вахта а этта Ленина юбилея совгІатан кийдеш я из коллектив. Къаьстта теркам тІабахийтаб цар машиний мощность моаза хІама ца аьнна ахчаш а дохкаш арахецача продукци дикал лаккхара. Цу гІулакха лоархІа вІашагІвелла заводе оператор толадечана куркаш. Шоай болхлой совгІа Нохч-ГІалгІайчен тайп-тайпарча предприятешкара, кхыча краешкара, областешкара дукха боллой ба дукала дешаш.

МалагІа керда продукци арахецарьа заводо юбилейни шера? Цу хаттара жоп лун завода директора нов. Перепичкоа дуву:

Укх шера шай болх дІабоалаберба «РЭМ-420» яхача кердача модификацеи йолча машина. Цун мощность кхьачучух дика лакхагІа хургья. Цуа совгІа технически документаци ибаьра механизаци а микрофильма тІара из хьатІакхе а йиш хулийтам бола «РЭМ-300» яха керда дола вІашагІдолла йолаккхаад цу коллектив.

Завода балха юкъе дикка дукха дІалоац техникен рукаш арахецача производства. Укх шера уж дукхагІа арахецард совгІа дикка лаккхьерзал цар дикал а. Юбилейна никадолаш керда кхо босс бола сувенирни хьисапе кийча ручкаш арахецарде оаха. Специалисташа лидийчи цІархой чІоагІа разза хургба цара.

Белгалдаккха деза заводе продукци хІара шера дукхагІа хаптанг хилар а. Масала, соаьх «Инполиграфмаш-69» яхача дунен халкъашта юкъерча выставке дІахьдоахаш хилар заводе арахийца кхо тайпара машинаш. Выставка итогех «Электроприбор» Сийлен диплом хьажйир.

Укх шера эггара хьалха довзол дехьарча мехкашка дІахьъийта машинаш кийчдеш да заводо.

Е. ЕФИМЕНКО,
внештатни корреспондент.

СУХАЛБЕ ТЕХНИКА КИЙЧЪЯЬ ЯККХАРА

15-гІа февралe тІакхоачаш республика механизаторашца товаьньккхай 2138 трактор — хІара пхеннех йиъ.

Юртбоахама техника тоара план хІанзале кхочашъяй Ведана, Гудермеса, Сунженски районий боахамашца. Техника тоара план хьакхоачашъе гарга де Шелковской района боахамаш я.

ХІаьта а вай республике бІаьстен балхаш доладалаелехь тоае езаш кхы а 500 трактор я. Царех дуккагІьараш Грозненски, Ачхой-Мартана, Шаьла районашка я. ТІехьадус шефболхама техникана ремонт ера «Грознефтьвозош» «Консерваподвозош» объединена, «Скотопром» треста боахамаш. Во вІаштІехьбаьккхаб комбайнаш тоара болх Грозненски, Шаьла районашка. ХІаьта хоаш ца дай бІаьсти царга хьожаргбоаладагІа. Цудухьа бисанц укх ах бетта шоай хьинар ийдаь техника хаинахьа кийчъяь яккха еза.

ТІЕМИ НАЬКЪАШ

ЭТТАРА шалха 1942 шера мае хийсалар со фронте, кіаьта 23 шо чоь хилар сона. Тіаккха, хийрачул тіехьагіа, ша а фронте вахар. Цул тіехьагіа дерз тіом чакхбаллалца — 1945 шера 2 мае Берлине вай біу мотбаллалца фронте хилар. Со тешна а [illegible] советски нахе — Ціеча Эскара тіемахочна — Сийлахь-боккхача Дай-мехка тіема фронташка. Цхьаберхьа, къаьстта шаьргіа дагабоагіа сона гитлеровцаша Висли тіа біаьхкача хана доттаь обороне хоадаечен город Познань (Полакси Халкъа Республика) мукъайоаххаечен хина бахь халеи къэзен тіом.

Моастагічо оборонан нийсдьхар кіерва ціа, волвал, гіирс дукхан танкаш шоош лела йоккхий топаши оттаьыр удиаш віашагіа мел клетача моттигашка, тіаьта цієсой корашкарен балдоаш тіарен вай танкашта тіемехкайорж фауст-патронаш. Гераха тіавохахургйолаш мел йолд моттагаш моастагічоа шаьра гуш а хаддалза пулеметашца, автоматашца, йоккхийча топашца, минометашца дов де цун аьттув болаш а яр. Цхьаберхьа, тіаболаш даьтта вай біу кіаьта а юхатохалургболаш бацар.

Шоаш лелача установкаш тіа хиина тха стрелкова полкашарча тіемахой йоккха йоана группа ше ма йолда ика городе чуйшаьхар Варшаверэ Познане болача ньаьагіа кирпишний завод йоача гіолла. Из завод массеинхаза діа-яха ньхавр. Моастагіа дуккхаь тхо пигара тіехьашка ихазьса гіертарех хіама хиланаьр.

Бийсанна приказ дьлар тхона Винярн яхача пригородагахьа хіакрьалашка дохке а сейне штурмагіа яз хьалцие а хьнне. Хала дар баьдача, шийлача бийсанна, ньала заллалца лайле чу а ухеш діатіадаха, цу тіе а моастагіча кіердаь деш дов а долаш. Тхеш ковкъестал де дорридгіа боьхар цига бохь, ниць боксанш чина нах, тіаккха іуйрийна 8 сахьат даьлча міаьхха моастагіхоа атакэ а яь. Оаха хьальжхар массеха йокхха влаини дукхха герав, цу даьхье нхоь зачитан йокхха зол е. Цул тіехьагіа, хьалакшхахьа віатьхьача города чуре йоккхий заавдш біаргагуш хиосача шарьа іагіар тіа даьлар тхо.

Городерее чдаиоита тхо массечхаза тіеккхоо гіертарех тіама хиланьхо. Города хоалкашкаь даьтта ніхэ хьауьхь бунеодрхі кинцамее цига, чура ера моастагічо пулеметашхоц автоматашхоц кіердаь деш воа а долаш. Тіема тоатика тхуна йиааер тха—йокха йоаца, 5—7 тіемахочох латта штурмоевой группаш віашагіхьевар оеха, шоаша артиллери а йолаш. Штурмоеой гочнлашь, тепаж бунеовешта тіа а учаш, гранатак тутттар, цу а доххаш, гагіала а ухеш латта йоабода моастагіой. Иштта тіом йир города чухья а.

1945 шера 21 февраль хьетіачэпачча хана тіехьарча тіоагіаден цхьа вьянт фисаар моастагічун — крепость Цитадель. Цхьан оагіовахь крепосте юхте гіалаз іовдолеш хий дар, кіаьта вож вагіош гоаьмнача 5—8 метре віоарга хала, орааш залам дар 100—120 метр юкъе а юташ оршия яхха дьтта кіалхаш фортааш ровелйнаш яр. Тіема кхоачамш кхачан лоадучаша біендоча тіена обороне лооттаира кийтаьр яр. Крепоста гарнизон [illegible] шенархи латтар. Цу крепосте штурм е аь моастагіа тіаляние а из тькцикте я доаш дар тхо. 1945 шера 21 феврале крепосте горадьа наступлании болайор оаде, цу дийнахь дальдьн тіоаьагіа крепоста гоакьерча оошта діггіацхьер тхо. дийна шеса моастагіа крепостерче [illegible] чу а кхосааш. Тхоеш ма дуккхаш крепоста чуйнзга тхо гіертарах тіама хиланаьр. Иштта моттигаш нийсэлар кхи подразделенеш бытчи участкашка а. Штурмагіа массеккаш крепосте хьаккха хьишар тхо 22 феврале бийсанна а, цхьаберіьа, моастагіа дорха духьале оеш вар. Цу хана тха батальона командир Советски Союза Турпал майор Белеев Борис ве а дийна, батальона командовани е са йоазэр. Чоккашь бар политически белха волча са заместителан батальона ахьмотантан. Тіом бе иэтогардолаш бола яш тэттара кіеанга биевбар батальоне. Хьалхашка оттадаь хиина декхар чіоагіа хьа дар — крепосте чудолхьига. Дийхадь е лаьрхіар аз штурм. 22 феврале іуйрийна 10 сахьат даьлча са указанегіа сапераш кіур ухийта шашкаши гранаташ чукхийсар оранка. Кіура юкъэра пулеметашцен автоматашцен чіоагіа дов доладир фашисташа. Из, хов вон хіьк садьуэ соагіа хе ньхчеп. Цу хана кхьела тіемахо хьжье а волаш штурмовой шн группа віашагіньлар аз, хіаранна керте цхьаеца энсар а оттаваь, кіаьта слатаца біаьха мн леэиш бхо тхона. Шийттагіа сахьат доладеннача хана, кіура юкъе гіолла, моастагічун дов лаьгіденнача хана ор чу Іоччоттадаьна доамеш тіа гіоала іошіал а дьлна, цул тіехьагіа ора декъарга оагіоца уж хьал а оттадаь. ораа декья а даьнна крепосте чуйилхар тхо. Цхьан группе командира віакагіа волча лейтенанта чочча Ступниковен сержанте узбека Нигаматдиновсен крепоста тіа увагіьагіар ніе цин байрах. Цул тіехьагіа, кіура аладока ма баьхнигте а. ціе байрахаш біеютайоо фашисташта, шаггара діеболхабелар ницаш цхьатарра доаша ххойтта гвардейцаре тіом. Моастагічун кизаш дукха а тіеи дан: тхона конталана яц кулар 50, 100, 150 а фашист. Тхоа гобе тха тіеаьшна, оп чу кхерол гіертар уж. Къаьстте низкъала яр гвардие старшина Фомин (украинец) кеоте хиинар тха кхаь тіемахочо обороне лооттаьь аьрчаьхьа флаив.

Тха помшеа йолча шехе агіар гитлеровцаша хозданна Вестнанан бухазм долтабен хиина радиостанцеи чуйола хадии. Аьттув болашагіа йола ца а лоха. Диехл лолажагіа волча тха оче тіемахочо, тіаше цу а лайбаха, цу чура дукагіа йола аппаратура йохайир, цу тайнара фашистий буззам хоадх а беш.

Сарахьа аьрданьарча фортара кіай байрак урагіьяхийтар. Переговораш лела чаьа гучадьлар форта гарнизоне моастагіочун 150 гурга салтен эисари хиина хьлар. Эттара чіоагіагіа лоархіаш хиина 156 фашист 13 гвардейца-сталинградаа хьакаравора.

Кхоана 23 февраль да кхаш тхоеара саперашв тха участие ора тіа гіоала тійі а тхала. поп-кин хкошен вож подразделенеш крепостал чухьа вьлар. 1945 шера 23 феврале крепоста ерріга гарнизан советаш біуна хьакарвора. Моастагічун 8 эзар сагіа салтеш эисари алеш воллаир.

1945 шера 23 феврале, Советски Эскара 27 шу дуаеча дийнахь моастагічун ерріга группа йола а дь, город Познань мукъадьяхкар вай біуне. Дуккхача тіьшех латта. Советски Союза Коммунистически Партеса хьалхеодь вай Ціе Эскар діаиьалха доадар ший даьхье тіа моастагіхо уттал на ерріга дуккхаленаш кьг а еш.

Крепость Цитадель хиинача метта кіаеео интернационалеш доттагіаша парк чьй. Из тхьлеоча дакье лемназ вай городе Грозне а. Паннерча эттара хоаагіа йолча моттиге шоаш мукъабьхкар — город Познань мукъайоахкхаш байнача Советски Эскаро тіемахошта памятник доргіа города бахача наха.

Ш. АБРАМОВ.
Советски Союза Турпал, Грозненски нефтяньичча института кафедра заведующий.

Укк динешка Грознерча [illegible] сфинде милице линейни отделене личен состав генерал-лагица В. И. Григоровичаен П. М. Попкоовнен віашагіайир.
Цига бар цар, хийачча тіемашка дакъалаьца милицеерігіа, вершант Н. Г. [illegible], капитан Н. С. Сауратов, подполковник Н. И. Лийнусь. СУРТА ТІА: отставнера генерал В. И. Григоровича П. М. Попкове милице белклеенца.
М. МЕГРАБОВА сурт.

ДАГАДОАГІА СОНА...

Эзара шо біаьи моастагіе кхьоалагіа шу. 22 шера іуйрийна «Красный молот» заводан наіарашта тіхе се кхачача хазар сона фашистски гіеьрдой вай Даьхенна мукъайаккаб хиина. Цу дийнахь воашоаате къача добровольцашца фронте хаха діаоавийтар аз се. Тіехьа хуена дийзар сайна дуккха денна токарни станок йоккхий топаца.

Тхьаь нхь шу [illegible] Дай-мехка тіемашкаьйна. Хіеца а тіехь йиц на луш дийна духьала латт сона сайца нхьан фашистски гіеьрдоех вай Даьхе мукъабоаккхаш бийнараш, дийна бисараш, тіема біанча событеш.

Царех цаІ юшаргьа аз. Фашисташа діалаьца Крым мукъайоаккхаш дар из. «Турецки вал» яхача моттиге шай оборона чіоагіа вай эскара дукъала латам бар фашисташ. Цхьа бутт сагіа ха ар из ца йоалаш тхо латта.

1943 шера март бетта бакъечча бийсанна тхоа йоаккаш тоаклав дакар тхо моастагічун траншеяш йолчахьа. Ворргна а шу сар вар тха группе: сон, Барсуков, Яшин, Цуков. Хьалхарча траншея діатіаккхача массаех метр йисина кхиа ціаьхха урагіьяхача ракете сийрдальсхар, гіиакьара моттиг. Нисеса тхона дуьхьала латтача моастагічун пулемета шах тхар кхийтта вагіар фашист. Ракета сердало йоашлексьа а лоа сайна кхоссаваьнча Барсуков меттавьа уре тоха вийра моастагіа. Цул тіехьагіа урашаш чу а даьнна діахо дала лелча тіема хезар, улхча йовлача блиндажо немций меттала деш дола кхоьмьаь.

Цу миное вьш кье на луш гра веташ бо вхка блиндаже чулийлар сон Яхин, Цецбаьнача, меттахь ца ховш бисар.блиндажа чу моастагічун лых эзсар. Царех воккхагіаар каравоалавир, вожаш бойбир оаха.

Оаха плен воалавьча немецки эпсаро чах бола дашеш елар. Хіаьта цу оперхне дахьа лаьыча сона «Ціеча седкъа» орден елар. Дукха да дуаца цу деноех лаьца. Дукха нкхь бе я, біаргаго а, да а дийзар. Шаккха а дийлургдаш уж бирса деш, Ах біаь шу соагіа ца а вай сийлахь Советски Эскар, В. И. Ленина хьакхолла. Цу хана дехь дагіадена, моалагіа агрессор воахавергвола діаьттаз из. Чіоагіа доккхал деш ва со цун мугіарашка са хиина хьарах а тіехь-тіехьагіа из чіоагілуш латтарах а.

Тхьаь нхь шу довлаш лотт со юха а сай токарни станока тіа болз бе волавенна. Хіаьта кіентарчи миширт «фронте де тіехьа хьанерогіа кхьзвер тха дете коллективо. Хіаьт бетта 180—300 процент план тіеккхочьашь яз а сонарна дуккхача похъъостанна а.

Хіаьта тхоай опыт, гоалал кагирхомта діаллар, коллективе сай лакха лоттадаь мацела замтахь керттердарет дерхі оаха, завода ветераншна.

Итташ кагирхой ба тха заводе аз сай опыт, говзал діалуш Іоматья. Царех ба заводе дикагіверо лоархіаш бола токарані Ласько Георгий, Шаповаленко Гоннадий, ниттта кхьбараш а. Сайна доиза тіема тарагіьальча санна дог гіоздоа са сийлен. Доска тіа а валаш доагіесгіа тіа айсалхьа кхебьеча кагирдой ціераш біаргайітта.

Вакьла проментацш лоархіаш яц болхлоцу ніа. Чіоагіа бакитокхаме а лоархіаме, а да болу лоуи ціе сийленна нелеси хилад. Цудуьа кцет-кцета собранешка, конференцешка кагирхоша віашагіклийтта ца Іеш хіара дикаш дар йоакхо ош да тхо, завода ветераниш.

Дукха ха йоашаш дар из, Профессионально-технически училище йистеьаккха тха коллективе болз бе баьккар С. Соловьеви П. Никитини. Юхьаеца балцаш бехач болаш е пов къостащи тарлуш а бар уж. Тіаккха цхьан дийнахь цирех цаІ балха тіехьависар, цул тіехьагіа кхстахьаста тіехьаувлаа а болх воагіа бо я кхьлар.

Цхьан дийнахь цекара аргадоина ціадахаш къамьал дир оаха шицца.

Дукха да ньккхад оаха къамьал деш.

Шоллагіча дийнахь айса шер аз цунна залаеш.

— Кхийтарий хьо фу де деза? — хьаттар аз Сергейга. — Кхийтар, — аьлар ко сега. Цул тіехьагіа цхьа ле фалче ше толлаеь латтал а кхьаш со волча вора Сергей.

Хьо баьь хиинаш, —аьлар со,— хіанз хайра сона токара говзал чоьхьаие а сай долаш а йолта.

Ц. РЖЕВСКИЙ,
«Красный молот» завода токарь, Дай-мехка тіема ветеран.

Топаца... самолета духьал

Кхарский Павел Павлович «Кавалер» вьиар дальчоа на колуш. Оса Аиш яц цун аьтта біарга лаьхка болла муь. Тіемо йита дар я из.

Дагадоагіа цунна шіаммара 1942 шу. Цу хана Орджоникидзевски пехотни училище курсант вар Павел Павлович. Лоша дита дийзар, моастагіа Кавказа гіагіертар. Елача пехоте кхьчар Павел, ниттта валар цу хана таккашта духьал деттача геранй подразделенех. Хьалхара тіом беш Кубане хиинача тіехьагіа Крыме кхьачар из.

Цхьа, Керча юха кіеааг - дукха тіом лаьгіденнача хана цкй нохкьостапа таккай повшеш хувшша вар Павел. Шіаьна тигалера авиаторий тата хезар. Хьалхьашкьа «Юнкерс-88» яха фашистски бомбардировщик нйра цунна.

Зона бар-ьд крепо тийша болвбалга, дессар керта чу. Тіаккха кхьа ха ца йовхаш, карта тіе тнакашта духьал детта гера діашхавдир цо. Топ хьал а йоза тіахьожайир самолета. Лак эзар. Юхатехаца чинга ухаан балаш а лозабеш вьлар из.

— Діаккхетаккхаш! Сих ма ле кьо, кхы пхьагала а ма на, аьлар меккьосто.

Кхы ціаьнна а йозар Павела «дегтярская». Хьешоргах техар. Цкьарчоа бувь чубахар самолета, тіаккха лаьттангіахь хьийдда Іехкийтар.

— Ура! — міогіара даьлар біухошка.

— Малавар топ тохар? — хаьттар тимлар маж [illegible]. [illegible] Іист хиланаьр Павел. Діа-кхийтар бокьонца ший топ йолга тешаш вапар из, кхьвар кхьйнет хургий-теш, — яхаш латтар.

Командире юха а хаттар лина, «Из вара, ьыина Павелгахьа вулсаш хьоккар біудоша.

Хьатіа к нена чіоагіа кийр лелдар цо Павела.

Из самолет чуйітарах «За отвагу» яха медаль а елар цунна дукха ха алаоохьа.

Цул тіехьагіа юха а Керчера дезз Севастополе кхачналца тіема алаш юкье хилар из. Діаха ший къахьостапа моастагічунна лаьттар а хьлар.

Тіехьара ха Польше кхьчар Павла Павловича. Цига Кресто [illegible] хилар. Маттагіа хувна йийзар [illegible] боаьъене вийрзе ногинта оттаялеьа.

Ниттта чакадаьлар тіема кхоаш, Дукха ха я хіанз Карабуланаски бурув деттачо конторе счетчик волаш Кхарский Павел Павловича къахьега. Лакха сий ду Іешираеча поаькъоста мехкдаьттатеккараша, Цун тіема 3 соагіата кхь цхьакха цаІ тіаккхийттад — «Мехкдаьтта промышленносте біаь шу» яз юбилейни медалш.

Дика общественник хиларна а болгалраьница Павел Павлович коллективе. Даьхен ружья сердашхара хьенала къахьегача цун хіанз дагардар ца! да: В. И. Ленина юбилейна сийлаца карбавалр, вешар лерабар.

А. ВАКАЛЮК,
тха штатго вашь корр.

СИЙЛЕН ДЕКХАР

[illegible] Ленина [illegible] цунах [illegible] декхарах цаІ а лоархіам.

«Вай лоучу ка! [illegible] — тіема гіуланх [illegible] Мехала вайь уж ціа [illegible]

Из вескет дага а доагіаш, со [illegible] ройа чіоагіьара. Дерригача хал [illegible] кийчбу цар шоаш. Из геттара дика кхетадеш а ца: кхоаш кхьоа е тіехьен [illegible] изм хьал [illegible] а парте [illegible] комсомол. Гражданеки тіема парашка, Сийлахь-боккхача Даймехка тіема фронташка шакгка а йоагібоацаш цай сийла ярекхай комсомоло, массаьо а кхьатара турпалалли Даьхенна мутіанье хилари гойтаргд. Вай парте талай а долла хіама ду вай. Герзашара тіема [illegible] хиле бовсгіата боерашь лоатталар духье, советски хьалхьа [illegible] къахьегам іалимбир духье, Раьстий управлене пулеташта хьахханна латта кхоаш тіамахой. Уж біаргаро [illegible] я кемайк самолетайн штурвалашка латташ.

Укх тіехьарча [illegible] шера партийни организацей кулгаца республике дешча гребьеб эскара гіулакх де болша кагирдой хьалкхебаран кийтбоерн [illegible] бола болх.

19[..] шера ноябрь бетта, «Массашна а тіема гіулакх де декоприйле инкерас» доле норде Заценхтчеалинкар гіулакх нилагінца хьал тіа да молоаш хана, бахтахиачча массса бетьвдамекхар Заводский. Шаьла районий коллективаш комсомольски организацейн, комсомола обкома дийй бола бах хилар, кагирхоша тіема патриотически кхетам баларе «Комсомольское знамя» яхача газето хьахкор дакьа леша хилар.

Организаторш бола тоабанца моттигаша, доагіар дихагіа хьдьом, ніоагіденнад тіема комиссариатцара, ДОСААФ организацицара, спортивни Советашера комсомольски организацей хьалда буваяш.

Самопредени кулеенаш цига белла шекхьелар республика тіа ма цинкосарнате комсомоли обкома цхьаеа віашагіталз хийм сборвш. Хьайна цу сборника бахлебаьбар комсомоле обкомен [illegible] кошкін кулгалду болхой, сирашна дахна лаьыдарвна эзатешна ладийгіар тіема патриотически бола віаштіехьбеххарах, лелабирах, цул формеш дикаа бийнача квалифицированни лекцеша, Гучахье хьаьехкар шсхьацара тіема кийсе ега машта віаштіехьдьхкаяд а «Даьхе лораеа кийча ва» ядача комплекса нормативаш мнтте кхоачашьяй а. Лоархіаме да цу тайнара сбораш предприятеш, организацеш, болламей комсомольски болламе юкье а оаши сборташ а хіана ае яьна йолча районашца чамхьчьна хилар.

Цу дерригача ніаьйсе бии хилийтар комсомольски болламе шоаешна кавкюьш дина лаьтье. Хіаьта цо а шит организе дина аьттув ба кхар хіара дакша пар кагирханий бола тіема-патриотически балха тіа.

Кхетам лоахбора бошшаеа лоархіаше до комсомольски организацеша республикера эскара гіулакх де бахача тіемахошна комсомольцашца, эскара доакъошца хаддалеш лоаттаду бувзамаш. Діа-яха кахлаташ яздар. Ха яххьа ніабальк тіемахой предприяте, колхоза кагирхоша віашагіеттабаларе массеза а дог чу бозссар шаьрха йнцлургйоаца [illegible].

Цу тайнара віашагіххетараш [illegible] лейтенантаца Барахоев Висолтаца Шамэр [illegible] — ццелагіча статьях волча старшинаца Бисиев Іаддаразьманица.

Вевеме [illegible] «Селхоз [illegible]» [illegible] шофіаи, тіемен политически кийчои отличник хиларах тарра. Я бетта эскара гіулакх дьхал кхьагіа отпускагіа вавена хиниача Темирханова Мажитеайі хьана віашагіккетар. Цо дийцар эскара вахарерча халонех а дакахетарех а, шийца тіема гіулакх деш болча новцьестех. Цунца цхьана эскаре гіулакх деш ва эсе Струнов Александр, нохчо Ханипров Темир, гіалгіа Коралоеа Мадьеид, украинец Кирили Василий, кхьбараш. Эскара кхьоьо шо хиаххахьача тіемахоета Мажита дийцар хьалха це бахх бош хиинача колхозера даьхача производствени толамех, шийна балха хиинача дикаче наьах.

Кхи а дукхие двьлада йоаш ер масалаш. Шаьла районера кха воша Алиевгіар (Хоусайн, Хьасан, Хьамзат) эскара цхьан дахьке гіулакх деш ва, тіемен политически кийчои отличникаш а классни специалисташ а ба уж. Советка кхойрь бетта уж кхьакха воша ха шкаш ніаьана вар, шоай юртанте вахха безаме тіаийнар уж. Цар хьакъехьа издаьдар «Красная Звезда» яхача газето.

Форда гіулакх винеа дика іомае хургболаш дешараша Лакдарча тіема форда училища курсанташ гровненцаш Ю. М. Горьковоа а В. И. Гел а.

Республикерча кагирхоша шефстве лелаеш дала «Грозный» яха ракетоносец - крейсер Іаоржача форда тіа гіолла, бола тукхам лел. Цу тіа гіулакх деш ба вай мехкахой — Урус-Мартана районера Ронни-Чура Магомедов Джамахал, Іамлада - Юртара Муліаев Овлал, Грознера Железняк Валерий Восканич Владимирш. Уж дерригаш а комсомольцаш а гіулакх тіехдина деш а ба. Царех ше я доагіаш доккхал де маеаеда республика.

Крейсер Кубе дахача хана гіулакх ніехдина деш хиларах Фидель Кастрос бархал аьлар Магомедов Джамахала. Из вар «Лезгинка» яха кбачан хьалдар дита дарна а шикара эра хьоккхача болх чіоагіа барца а кубински кожьостий цешбахьар а. Шекара эраа — Куба кертера рузкьа чумача советски морякашка шоашна аьь лелалургйолга хайра кубински новкьостийга. Советски морякаш Кубе хилара хетанъ яр «Гаване кепатеха арахийна кубински журнала къаьстта номер.

Дукха да йоашаш вай республикера делегаци хиинай «Грозный» кхача крейсера тіа.

Дай-мохи лорабар — СССР хіара гражданина сийлахь декхар. Из декхар кхочушдара кийчбей кагирхой.

В. ВОДИЕВ,
Нохч - Гіалгіай АССР-а тіема комиссар, полковник.

«ДЕРРИГА А ФРОНТА!»

1942 шера 22 [illegible] вай [illegible] фашистски [illegible] Сийлахь - боккха Дай-мехка тіом [illegible] моастагіа [illegible] Нохч - Гіалгіайчен [illegible] [illegible] правительство. Цу [illegible] а Берригча [illegible] [illegible] чие ца [illegible] кийча болга хьахьеккар цар.

Цоа дуаш шу хакийне документаш...

1941 шера 22 июне. Заводской [illegible] мехдаьтта чакхдоакхий [illegible] бакйочо оаш. Сарлекчоа боккар:

«...Вай тайнара [illegible] пролетари [illegible] дикагіда [illegible] хила [illegible] Даьхенна [illegible] догоре сказочни материалшии лургья ала»

1941 шера 5 июле республика берригча мехкдьттлохочча [illegible] парол дир 2-ча нефтебазан бокш

«Ши кіира дьнчад Сийлахь-боккха Дай-мехка тіом летта. Тийшача балхах вай Даьхенах летаеа фашистски гіеьрдахоита хий кхайкдю советски халкхо. Партен правительствнан тіехийхана минота социалистически Даьхе топ бе а елла логаз. фашистски біехал хіамкбе чийча ва маіа а кхол е хіара болхло, колхозо, интеллигент...

...Оаха моллаеіча завода стахановаша, дон денод чоаствіа чоамалца стахановски вахте латта. Сийлахь-боккха Дай-мехкн хіон летаеа чаьо ценлхенце къеьбергда саха, дукхагіа алавцахьа продукциин даьм тіеккхопаьиверлья алоь Грозне а Малгобика а мехкдьттахой, республика кхоадрой кхьхьаеамлой стахановски вахте латта, кхьаьгаш масала лоекье, дикагіа мехкаттав, доагал, хаат дакха тіаьх оеча. Цо чіоагіагоаоба вай Ціеча Эскара ниа, чаьза дроастаєа — гезманские фашков ваха- віа доххе ноевьоса дереда.

Стахановски, нахте латта, ноекьастий!

Кь-ний хадьд 9 эага.

...«Октябрьски» [illegible] треста цхьаль [illegible] [illegible] [illegible] Тіеа тіа тіехьара топ кхесса ялалиа, фашистаи бокхьоаа кіалахбеь белалца цу ваьте дятторав тха бриада хіара болала.

Грозненски [illegible] болх боалла гіавраххой ніене бахабара мел зиа мехкдаьтта [illegible] кхалхаце гада [illegible] коллекцн. [illegible] дерриге а котало эккхара! — ца да балха тіа хіанз керттердар.

Берригача советски наха сердала республикин Грознен тьаьккасхоиаш [illegible] йоккхий кхьа Ціеча Эскара эша тіахеза біефа кхетам гуньча а хьеча а, текшца комплектоаа тьаь кхча ладьна..Шаоі тайолча денвьа кисат [illegible] Грознен къахьегамхоан Ціеча Эскара [illegible] [illegible] кийтар. Цо шіаьта а [illegible] нехка бакъонце йола патриотически уйла.

«ЦАЙХА ХІАМАШ ЦІЕЧА ЭСКАРА ЧУКОЦИТА» ЯХАЧА ЗАМЕТКА ТІА

«Пийна хіамаш гуляра йолж республиканский комитете президеттеа ноа. Фильмикс кгаш дебарра, хриема чункинт екандагон а 900 эзаша хета, 3600 соагіа аьха куртка, 2200 соагіа біехка кхенд 4800 кичоароним тъс. 4 кхег нар соагіа біейка патетеаш, хту эзаа соагіа чісени, бачхакин, теттеанш. Хіамаш тіехь-тіехьагіа дикаьоа.іа уилилуьашш лагтар тахш лудила «Грозненски рабочий» газета тіа.

Цхьаьбоьгда Нохч - Гіалгіай партийни организаци, советаш оргаша кьвстта горааш тіеда хийтар республике кьахьегамхой [illegible] [illegible] фронте мехкаьтта продукции хара, Ціеча Эскарайда бувачии чіоагіаоа.

Нохч-Гіалгіай республикан промишленни предприятеш, [illegible] - технически [illegible] гіулакхера [illegible] ден [illegible] белаю.

«...Октябрьски социалистически ремонт шу дуккха бутикхае шоай болх бе, «Октябрь 24-шера ціераеіча стахановски вахте оетта новкьестий, хіаьта 7-ча ноябре даьвкте эдкон махка арара фонде діахьла. Обориша фонде чаш діатрінниета средствиш кхо а віашагіберба Советски Союза тіема ниа. Октябрьски социалистически революци ціеі дойна деноцка норман доаш а хьадаа а тіехкагочашьвм моастагіна сгте ноеькостаза вай советски Эскара».

Цо де цу бераша шоарв шоайхие документ.

Нохч - Гіалгіай [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1941 шера 21 ноябре [illegible] шоаш тіа йоаш:

Самолетий засне хьаг ваана 150 эзар соа сулдеод. Чіаваіа патриотическ хьанр віадоша чалдаьлаб ма гіалаьх. Самолеташ хьаг ерригача республике гіоалм сулдаьд 150 эзар сом, цох 115 эзар [illegible].

1941 шера 23 ноябре [illegible] [illegible]

23 ноябре городе чакадаьлар комсомолеско-кагирхой воскресник. «Грознефтепроект» болхлоаш воскресникаш баьнкха 1000 сом тоаккш йойкра йола фонде діакидела. Воскресника [illegible] «Ціе чіоа» [illegible] а. Цо дикадахка Грозне [illegible] [illegible] 17 эзар сом [illegible]. [illegible] 97 эзар сом. Из ахча танкаш колоннарна фонде діаяздина.

1942 шера 9 январе Малгобекан фронте воашеа Советски полнетрчатгіа моаталхой пейнова Нохч - Гіалгіайчоа вьдьекаллама дайта кходаш.

«Керда шу доькьала дукара оаш доаларіна соаіатна дагхийтараш Малгобека фронта біуйоша, командираша, политработникаша дош тіара баркал оал тоахо...

Тхой денар кхоачакіорхтьдарах оаш тешам гу хоана даш ноекьестий. Цаі иа бутам кіаламбероба берхіе оккупантам. Кхоаъшоуіаш фронте цпаш толомаш дахар лоа тхоеь. Фронта а тыла а цхьа бартбаьна къахьибеча мара віаштіехьедадим вай Гитлера ердиаг болок. Котало найлаша хульеь, хіоне хьгне воаа низом къвеоалхредпашан да. Бакхадалура тіехьа хьоесам латтаьр вай, хьашклова мьаккха а ваавайоцаша Ленина бейлакеь.

Шоа [illegible] Сталина [illegible].

«Дела ескахой!

Оаш «Шерипов Асланбека» ціеракйола бронепоезд хьаа деьлхіаьв тха ерригаеа фронта хоеша. Гитлеровска армига наступлеш еш бола тхо, фронтовикаш, советски халкьо эшиеа толашабіалча техникаш Іалашдаьда.

Соаа нхсчей кхалкьа ооіа, чіоагіа фона ватарлар цу бехкеа-бахача техникаца кье. доахан лаа [illegible] гитлеровска йоаьтаьтака [illegible] тіеводаш «Шерипов Асланбека» яха бронепоезд [illegible]

[illegible] ноекьостий деш республикин къахьегамхоаша хьанара кхьегар заводаша, колхозни хьилеш. Цар даерига а дора мел эша фронте горо, дарага, юрбаюхана продукташ кийгтаде. Хіаьта Ціеча Эскара тіемахоша шоеиьта нигга чіоагіа ноекьестах дара доу біра бериа оашо пискаша кхуединбар дерригеш кхьхьегамхошна.

Б. САЙИО,
Нохч - Гіалгіай АССР Министерий Совнаркома Арахьнти орден заводгуче заместитель.

ЦІАККХА ЙИЦЛУРГЙОАЦА ХА

Со 4 шу даьлача хьиа воца йоацаш весьа. Дэь хіиа, наьиа безам, йіоаал хіза ваь. Цхьабакхда дааааа дага цо доаийтар со ньаьккхарпа Советски іэн дала. Герой Орджоникидзе борна ціагіа 13 шу даьккха чу. Цул тіехьагіа цхьан шера соагіа Грозне фабрично - заводской училище дешаш хилар. Цига махкаьтта діа-даха ньокадара говзал Іомаййр.

Сийлахь - боккха Дай-мехкан тіом хьейначе хане берайтте шу мара хьаьмадар со. Со а вазар цу шера тіем тіа. Эттара чьалка Ростоверче Камоевски яхача машинаькьа станце немцаша зов дир тха дакьзе. Гераіга а чагата а хиллача моастагічун ниа тіаь чаларах чьайхарча пахьнте тіехьашка юле ашна хилар вай доун.

Дукха чаьо ло, тіемаш хе дийзар Советски Арие моастагіа ноа чавеш. Къьэзача тіемаца мара чьахезамна немцаша шоаш діалийда гораааш, кхьйола моттаге а Чіоагіа тіемаш вар Ростов. Чернигов, Кроостиов тха гораааш мукхайоаааш хинараш. Бодашиеа сона Коростиов хиина тіом. Тха дийнзе хоакьоиатча наьк кестугленна хьхькьесета маганзар кошнацта, сагаа цкон болайбир, геракіалдисар моастагічун из город хьайоккхкхеш. Цу тіом тіа нецкйн хьия йолеча дакья лашараш «Эргюго ша медаль хьар хьена. Цу тіем тіа вотта тіала чоа а хиина кхаь бетта маеагіа госиптале цьар со. Госипталера арахоллалле а кхь де-наьвушьа фронте діамадер да.

Советски Ціеча Эскаро фашистски Германа иешиица ноеча хьна тіем тіа дала со. «За победу над Германией» яха медаль гайна сана да кест-кеста дагадоь сона. Цуа дезагіа хіама диннагіи са вахар — чоча іаьиша бала бена, біавоча къамаш чака оттабаь фашистаа віалабиеьра тоххагіа, дааагіа хьм малагіа ніоІ курда! Сайна ціеча Эскара 50 шу дозара. Германт вотда льиа 20 шу данаро дезадии юбилейни нагьалаш летт айш цань а ба вот-дели кх дагаачар вола.

1945 шера декабрь бетта демобилизацеа мукьа а эдиена Алма-Ата гаргаео ная бола веха ба-хар со. Цига гіашлон-монтажни бахалу зала управление 17 шера соагіа шофер волаш бола бахьна. 1957 шера дена «Чечингстройтранса производствени объединене бола бен ва со. Сона тик хоо вай Советски мечча далла тіема хіама цин-цера дола. Деша, бахьбе, сагіа кхьатарна богхьо я моссанна Дуіух, бисоаводстваш ге бада, шіейн маьсга Даьхен руьзкьа совдоаккхеш хила везага тіаротар. Тхьаверш аай гіоза вахар бахьан долаш лийтав со, кхаьта дуккхача советски наха — вай даьщн, вежарашь, йихараша шоай всіаваш Іодийкхад. Даьхе бахьан. Шаккха в дийле йиш ац из. Шана в эарша хаьа хьамсарча Даьхеная хьалкне еа діадала кийча хила веза хіара советски сат.

Ад лелаю шу принцип тіехьайела заготовзд. Гіацлоаьшча организацешка жагіа. Гум, кхьбола юкх чаіа-ина кхухьаш ва со. Сийнагіа 2—3 мара из езача 4—5 рейс ю аз. 150 проценттал кіезигагіа кхочашьш сменни норма. 1966 шера август бетта сайна «Знак почета» яха орден елча, цкьа-дале дукцалга йоашаш гіазьахар сай къахьегама боккха мах барах, шовагіа-дале, кай а дигагіа къахьега декхарийла волга хоарра сона. Цудуха дийла а балха тіа декхарда ца цчата гіайрта со.

Дукхача къамах бола чах ба сеа цхьана боло беш. Цхьа даьаз сапа барт гайна къахьат оахь. Къаьстта дела да тхона со юбилейни шу. Цудуха лмэ ца кхобеш къахьет хіарча.

Ю. ЧАХКИЕВ,
«Чечингстройтранса» № 3 йолча гаража шофер.

«СЕРДАЛО»
2-гіа оа1., 21 февраль 1970 шу.

КОММУНИСТАШТА КХЕТАМ ЛУ ШКОЛА

ПАРТИЙНИ ВАХАР

Партийни собрани — вай парте коллективин кулгалдечара лоархlаме зама. Цо шерра ияъ лу коммунистий инициативана, партийни вахаре диззагlа дакъа лаьцара. Нахи коммунистически кхетам балара лоархlамеча средствах цаl я из.

Цудухьа да В. И. Ленина цlерагlа Грозненски мехкдаьтта чакхдоккхача завода партийни комитето, цехий юкъхьанарча партийни организацешна къобалчу а гучахьарча партийни собранешка къоастаяза йолча проблемий хьакъехьа дlа-юха дагабуьргбола, ковкъосташха дискусси ергйола хьал хилийтара чlоагlа уйла тlаюхийташ хилар.

Ихьабакхьда, партийни собранс толам балга дукхача хьале из кийчъярах тийша да. Собрани кийчье дlадолалу тхо цига дуьцаргдола дешаш къоастадаргара. Дуьцаргдола дош харжар атта гlулакх дац.

Цу тlа а, цу тайпарча собранешка деш дола къамальаш дукхагlа йолча хана производствернча кхоачамбоацарийн лертlардаьнарийн, хlаьта икъаза алкха къаьст-къаьстача боллариета «мург» яра хьакъехьа мара хулаш ца хилларх.

1960 шера шовь бетта ерригача, завода юкъарча партийни собране дуьца оттадаь сагатагlа дола дош дар — «Технически прогресси завода партийни организаце декхараш».

Чlоагlа уйла гlийохийташ, кортта болаш къамаьл хилар собране. Цу гlулакха дикка ковкъостал дир хьалхашка этта проблема юьцара творчески ийкъ лицаро. Укх тlеххьарча шовзткъе итт шеро завод дегlаяра кlоаргга анилиз яро, коммунистий шерри актив юкъе а езаш хьалхагlе а беседаш яро, хургйолча собране хьакъехьа КПСС членашка ханнахьа хоам баро — цу доллача хlамаша доги масса оагlорахьара дувцаргдола уйла дог чу йоссайора вахе.

Собрани дилаяннахь бlаргагургйолча моттигашка каьлтехьа тайпанаш йолаш йиш яр коммунисташна. Хlара коммунистана шаьра хьалуш дар укх тlеххьарча пхо шера завод дегlаяра сурт.

Хоза я летаеш белгалдаккха дог доагlа, доклдачика, завода кертерча инженера Виктор Васильевич Тимофеева, хlара цехерча, производственни участкерча гlуллакхаьта бокъонца уж ма дарра хьахьоккхаш дилла яь хилар.

Цул къамаьлеца совтараш дацар, дlаьхдаь деш тlахьехамаш дацар. Цо доагl-доагlача тайпара, доаш доккхалаш ца деш дувцар даьха толамаш. Карагlдаьцараш эlамига деце я, доклдачика кертерча дакъе дийцараш дакъя дарглоацараш, мехкдаьтте чакхдоахача завода оьлалгара деш реконструкци сага я гlехьа юкъедолладеш тlайоагlача хана кхоачоаша деза практически декхараш дуьцар.

Цу дайнача цифрий кlоаргга уйла йора собрание дакъа лоацароша, цудухьа дукхачар дог оттар цар хьакъехьа шоай дош ала.

Цаl шоллагlчча тlехьа трибуне хьалтlабукхар коммунисташ. Цар бала болаш дар долла хlама: промышленни производством эффективность дlахо айелга, керда техника юкъехьара дакъе балха ilе нийсденно кхоачамбоацараш дlадоахаьга, къахьегами овсарле лакхъелех.

Цар шоай предложении телар, завода, объединение, партийни комитета кулгалхоштта критически замечаниш йора: къамаьлаш дерий яреши вlащагlа а техх. коммунистана дийца бакъахьара хlамаш партсобране решенена юкъе дакхар.

Чулоаме дика болаш хилар партсобрани решений, хlаьта хlара коммунисте хоура. цlоцкла хула партийни собрани из кхоачашъяра дьакъехьа парткома секретара информаци яргара дlайолалургболга.

Партийни собрание балха юкъе аниъл лапар коммунисте общественно - политически гlуллакхий лоархlамеча оагlоех даl. Цудухьа парте хlара член дешаш корта болаш дувпа lомавалийта, хlара деша дукхliевцта, уйла хургйолаш дуцна кхетам бола, из дувцача хана шей опытах ма могга дукхагlа пайда эца пунга йиш хилийта гlоп тхо. Практико хьахьокх, партийни вахара Ленински нормаш кхоачашъярга партийни организацеш хьожача, парте членашта членалла кандидаташта кхетам балара цар йоакхо еца моттигийна результаташ а дукa хулаш хилар.

Цу гlуллакха, шеко йоацаш дика опыт lоаьй № 11 йолча цеха юкъхьанарча партийни организаце (партбюро секретарь вол. Н. П. Шехоцкий). Долла хlама чулоацаш а сакъердаме а до партийни организаце вахар. Укхаза даим партийни собранешки дувца уйтаду дешаш: «Хьалхе лелаяра дакъа коммунисташка хилара хьакъехьа», Устина декхараш цар кхоачашдарах, коллектина кхетам балара дакъе учетка начальникага (мастерага) кхоача лакъа, коллектина сий—хьа сий, дуккъ хилараш.

Дег чура ханакъа дlанаргьа 1969 шера летаьча социалистически яхьа итогаш юцаш а юбилейна 1970 шера социалистически декхараш тlаэцаш а № 6 йолча цеха яь гуччахьара партийни собрани а.

Яхьа кулгалдара практики коммунистацен парте боанарлацен къоастар корта болаш хилар. Яхье котбаммараш хоастабаро керда тlламаш дакха дог оттайт дахо.

Хlаьта поkх оагlорахьара, парте бозлараш а болаш коммунистaшкара лоагlам дlаза хьадехаро а дикъазв паха доакъостай лу хьинагlа, дикагlа хила, парторганизаце сий лаьхду. Масала № 4 йолча цехе КПСС член оператор Ж. В. Баст-каста мелаш вар, болх цхьа ле лер тlа бацар. Цун гlуллакхаш гуччахьарча партийни собрание дувца лаьрхlар. Лертlара дахьна цуп гlуллакхаш дувцаро цовкъостал дир сага ций гlалаташ тоада.

Эггара сагатагlа йола, массене а хьашт долаш я вына» кетадуш йола тема юцача хана икъело лоьрхlа дlа-юха дагабуьлаш хилацар, кlоарга хьалдоацар из, шаблоний рошеи тlаэцарда чакхдоллар гlуллакх.

Собрани кийчье еза. Фу яхьлга да из? Дуьна оттаергдолаш дола дош хlара коммуниста бокъонца хоаш дуга lалашlе лоза. Хьала хlамa мичад из. Хlаьта a из дуьцказа лиддолийт.

Цига моттиг хилар № 4 йолча цеха юкъхьанарча партийни организаце в. Гуччахьарча партийни собрание дувцаш дар «Ленин самаваха а болх бе а lомалеа» яха дош. Чlоагlа сакъердаме тема я, цхьабокъда, из ма ярра къаьсдлаьза, мел чеграш цу хьакъехьа шерра дуьцналга вlаштlехьдлансар. Цун бахьан цаl лп. Дакъа лоацарна оlезлига нах мара боацаш кийчъяьр собрани, хlаьта дукхагlа йолча хана цхьа секретарь ше мара а хиннавац.

Хоаш да, ишта моттиг хилча кхоачамбоацараш дерригаш а юкъе даьха хутдоацалга.

Укх тlеххьарча хана партийни вахара юкъе хьинаре дакъа лаца берзига коммунисташ чувлар дуккъа шатта цар партсобранешка отчеташ телга а оттадаьд даха тхоай партийни организаце. Из тоьал дика дийна дуц, парте членаш творчески ийнаш ийде, партийни организацерча гlуллакхашта хьалхара. цера хlара бахктохкам лакхбеккархlа хила юкъхьанарча парторганизацей балха форма я. Партийни комитет хьеж, партийни собранешка коммуниста хьа тезаш йола отчеташ ергlанара коммуни я хинна дlа я шаоттгш, юкъхьанарча партийни организацеша планагlа, хьалхашка латта декхараш кхоачашдара тlаберзабаь болх хиларга.

Январь бетта ерригача завода коммунистий партийни собрание КПСС ЦК декабрьски Пленума итогаш йийцар.

Цехий партийни организацей викллаша шоай партийни организаце лаккерча органа хьалхашка отчеташ тийлар шера шоаш балха болха хьакъехьа. Хlаьта дьараш кlорига дац.

Завода коллектива тlайцача социалистически декхарал 2 дй хьахьа кхоачашъяьй пятилетка 1 шера план, планал совгlа хьа я, реализаци яьй итташ эзарш сома мaьха йолча мехкдаьтта продукция.

1969 шера IV-ча квартала бахча балха итогех Ерригсоюзни социалистически яхье хьалхара моттиг а союзни Министерстан профсоюза ЦК-ан карара кара тела Цlе байрах а дьожаьй завода коллективана.

Хlаьта В. И. Ленина юбилейна яхь йоагlача тайнара пахьяло кийлуц я завода коллектив.

Д. ЗЕЛЕНКО,
В. И. Ленина цlерагlа Грозненски мехкдаьтта чакхдоккхача завода парткома секретарь.

Балха тlа лела хьонхамаш а доахам дика хьадьяй дlалебача шера Грозненски района № 3 йолча совнаргацаирий совхоза коа тlара оалхазараш леладечар. Планал совгlа а долаш хlара котама тlехьара икъара даьржlача 100 фуъ гулдаьд цар. Царьиета дола къахьегаш Спиридонова Мария Тимофеевнис. Планах 135 фуъ гулдъезача ше лелаеча хlара котама тlехьара 180 фуъ гулдаьд цо. Дика хьонхамаш даьхад Мирзоеса Тамарас Рябова Прыгенс. Планал совгlа а болаш 3 шар нотама кlорагlа кхаийа пар.

Даьхача пралнех къонахаьбаь цо lеш уяй шера райнхы я дешагlа къастиш ба совхоза коа тlара оалхазараш лелaдераш.

В. ШАВХАЛБИЕВ.

СУРТА ТlА: совхоза хьалха латта коа тlара олхазараш лелаер Мирзоева Тамара.

В. Юнцеенко сурт.

«ДОШО» КУЛГАШ ДАРАШ

Дукха ха йоацаш парте Шелковской райкома бюрос 1969-ча шера яхьа ьыча итогех гучадаьлар «Профессех дикагlаар» яха цlе лелае бокъо ийс сага яьккха хилар. Царех цаl я районни совета депутат йоля доярка Г. С. Нагуманова. Дlаладахча шера хlара бетта lаттагара 3823 килограмм шура яьккхар коммуниста Нагумановас. Шо болх беча «Красный пахарь» яхача колхоза шурий-товарни ферма доярка юкъе ишиа ца lеш еррига района доярашта юкъе бокхагlа бола толам ба цо баьккхар.

Рlашта шоллагlа шу да Ленина цlерагlча колхоза коа тlара оалхазараш леладеш йоача М. Т. Кравченкос «Профессех дикагlар» яха цlе лелаю. Хlара котама lехьара 170 фуъ гулду цо.

Лоархlаме я бехктокхаме я гlуллакх до хий декхараштa хьалхашка латтар. Районе веррига а бlаь тарга сег ва уж. Бокха ба болхамашта цар кулгаше луш бола пайда. Малаа царех хьинарегlа къахьегар, из говзал дикагlа йоазар? ДикагlЙолчи волизалынина цlе яьккхар ва М. М. Яковлев. Дукха ха я цо «Путь к коммунизму» яхача колхозе болх бу. Дlадахача шера 400 гектар лаьтта тlа хий лехкаш дика гlуллакх дарах лакха хьувкъам чуйнар колхоза къахьегамхоша. Итт эзар центнер алат даьхар М. М. Яковлеа хий дийнача лаьттан тlара, Вешта аьлча, хlара гектора тlара 25 центнер алат чуйнар.

Планах хlара гектара тlара 67,3 центнер хила езача 172,4 центнер кхомаш чуйнар «Коминтерн» яхача колхоза комсаш лелаеча звено керте лаьттача З. И. Лапина. «Профессех дикагlьар» яха цlе лелаеча звеньевас шиъ говзал кхьмарна дlайовзийта а укх пятилетка тlеххьарча шера кхы а бокхагlа толам баккха дош деннад.

Хоаш да тракторах бизза пайда эцалга тракториста говзалах тиепа долга. Из хьахьекхар Ленина цlерагlа колхоза тракториста И. А. Ушакова. Т-74 трактора тlа болх беш 2100 гектар лаьтта аьхар «Профессех дикагlаар» яха цlе лелае бокъо яьккхача тракториста.

Хетарех тха районе эггара дукхагlа лаьржо я хала я гlуллакх да жа lуша кхоачар. Царех цаl я «Профессах дикагlар» яха цlе яьккха бoккагlа вола жа lуккоммунист Ш. Мамбетов. Ткъо шу гаргга ха я «Коминтерн» яхача колхозе цо болх бу. Колхозхоша сий деши лоархlаши хилар хьахьокх цар шоай колхозий района Совета юкъе из харжа хилар. Дlадаха шу доккхийча къахьегама толамашца белгалдир коммунист Ш. Мамбетов керте лаьттача бригада. Хlара устагlашка тlера 8,2 килограмм тха даьккхар, хlаьта lоахарий хьалхедара пале 113 процент кхоачалийр.

Уж ба тха районе Ленински къахьегама вахте хьалха латтараш. Профессех хиначa яхьо хьалхабаьлараштa Сийлен дипломаш луш цар цlераш района Сийлен книжка тlа дlаязьйа.

Е. ФАРИЕВА,
КПСС Шелковской района секретарь.

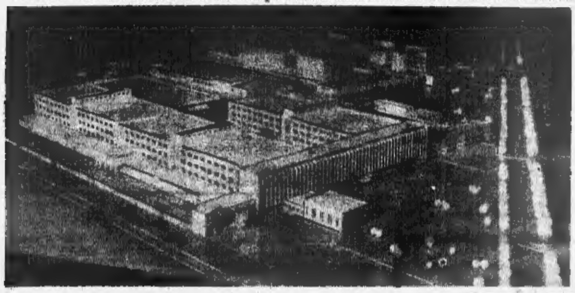

МОСКВА. Торговлен общественни кхачанн предприятеш проекташ уттаеча Паччахьалкхен союзни институте проект оттаьй города Тольятте кердача районе коммунально - промышленни зоне хьаьльергйолча торговн база гlерсий комплексана. Хилиза дарг мел доацча промышленни продовольственни товараща город lалашье лаьрхlа я из.

Комплексана юкъейоагlа: диказ вlаштlаръяь промтоварни склад, продовольственни склад, сомий а баьцдаларий складаш, кlамаш берхlала сага нех, общественни кхачан предприятеш полуфабрикаташна lалашъергйолаш йола заготовкаш ю фабрика, ахфабрикатий таха а йоаллаш йола столови, административни корпус, ремонтни мастерскеш, материальни склад, кхы тайпа гlонна йола помещенеш.

СУРТА ТlА: городе Тольятте хьаьльергйолча торговн база гlерсий комплекса макет.

Н. ГРАНОВСКЕ сурт.
ТАСС фотохроника.

НАХ РАЬЗА БА ЦУННА

Яхлагlа шу да Кесметов Насер Пежай-Юрта района Чурч-Ирзе яхача зlамигача юрта болх бу. Цо беча балха мах беш дукха нах ба. Царех ба колхозхой, дешархой, пенсионераш, кхыбараш а. Хlара дийнахь корреспонденцех бизза lорюаг бахьаш райцентрера юрта воагlа Насер. Из чотта везаш ва бlаь совгlа цlа да Чурч-Ирзе. Хlаьта а шей ханнахьа доагlачуна газет, журнал, кахьат дlакхачийта вlаштlехьдоал хьинар долча сага.

Хоа Насера нахаца болх бе. Поштъедешар ца хоача нахи гlуллакх де давш кийна ва Насер. Эскаре гlуллакх деш е кхача городе лаша вагlача воЈагара доца кахьат деш цо дахьита-йоаийта, газета тlара е журнала тlара ше йийшича сакъердамерча статьих лаьца дуьц. Массане а барнал оал дикача почтальона.

Периодически изданешта подписка йолча декцика цхьаккха а цlа дитац Хасмегова чу а вахa цо. Цудухьа юртарча хlара доалли дийнахь цхьазза газет е журнал кийе воде цо.

Р. ДАКАЕВ.

В. И. ЛЕНИНА ТЕОРЕТИЧЕСКИ ТIЕХЬАЛЕ IОМАЮ

Района юкъхьанарча парторганизацей керттера декхар да кlаиг «Владимир Ильич Ленин ваь 100 шу дизара» йола КПСС ЦК Тезисаш къахьегамхошка дlайовзийтар. Ерригача района дlадоладенна уж болхдоштен гlуллакхерча нахан дlайовзийтара балхаш. Дика вlаштlехьбаьккхаб КПСС ЦК Тезисашта пропаганда яра болх «Малгобекнефть» НПУ кахь а промысле, кlоарга буруя деттача конторе 11 промысла заведующе Н. П. Зарудиева материалаш йийшаш ца lеш беседаш а ю нахаца.

Цо Тезисех беседа еча чlоагlа раьза болаш болх болхлой, цунна геттара дика а хов материалаш.

III-ча мехкдаьтта промысла политинформатора М. Н. Беляева ше Тезисаш ешa волавалазьа лаьттар ладувгlа баьккарашка:—«В. И. Ленин ваь 100 шу дизара сийна фу лаьд вай, 1970 шера малагlа декхараш латт, шайна хьалхашка?» Цу хаттара дуккха тайпара жоп луш тийлар. бакъда дерригаш керттерча дакъе цхьанна тlадолхаш дар уж.

Планал совгlа Даьхенна соахк бlаьш лзараш гоиаш мехкдаьтта делар мехкдаьттахоша. Хlанз мехкдаьтта дуккагlа деккхара керда торонаш лехаш ба. Пятилетка толамца кхоачашье а В. И. Ленин ваь 100 шу дизара сийна тlайица социалистически декхараш кхоачашде я гlерт уж.

«Кавказ» колхоза агитатора А. Т. Герасименкос материалаш а еш. бередаш а ю дикагlйолча махоадаша — бахча балха итогашкара дlайедаш цо уж. Масала, хьайбаш леладерашнара беседа дlайолабир цо «Дlадахача шера фу дир оаш коммунизм сихагlа хьалъяра?»—аьнна хаттар а оттадаь.

Хьала гlетта, доярка Битербаева, Аншата аьлар: «Аз шура яккхара шера йоагlа план 125 процент кхоачашйир», хlаьта жа lухо Вахмадов Маде аьлар: «Аз хlара бахкача 100 жийна тlехьара 137 lахьар хьалхейир».

Ишта шоаш даь балхаш дийцар кхычар а.

— Нийса кхетаду оаш коммунизма материально - технически база хьечара шоай декхараш, — аьлар. Герасименкос. Тlакхха Тезисаш дlайовзийта йолавелар из. ихьайола терминашн выражениш яьцхар.

Ца бокхача политически лоархlаме гlуллах къахьегамхошта дlадоавзийташ 387 лектор - общественник, 211 политинформатор, 563 агитатор ва. Хlанз механически мастерскешка, тракторни бригадашка, хьайбаш леладеча фермашка, баьцадараш кхедеча бригадашка, предприятеши упреждения коллективашка еша а дlайовзийташ а я «В. И. Ленин ваь 100 шу дизарга» йола КПСС ЦК Тезисаш.

КПСС ЦК Тезисаш дlайовзийтара кийчо еш бокха болх бу парте городской комитета. «В. И. Ленин ваь 100 шу дизарах» йола КПСС ЦК Тезисаш шерра дlайовзийтара хьакъехьара парторганизацей декхараш яха дош а оттадаь парторганизацей секретарашца совещани йир, къахьегамхой, къаьстта кагирхой советски патриотизма, доттагlлен, вошала, интернационализма уйлаш йолаш хургйолаш кхебора дола хьадда дош оттадир.

Партийно - комсомольски дешара юкъхьанарча звеной кружокашкеи школашкеи КПСС ЦК Тезисаш lомае доалуш да тхо.

Дукха ха йоацаш хилар «Знание» яхача обществе городской организаце отчетно - доржама конференци. Цун решене тlа яздаьа «КПСС ЦК Тезисаш кlоаргга lомалр лекторий - общественникий керттерча политически декхарех цаl да». Лектораще сийленци кхоачашлою конференце решени.

Шерра lомаеш я Ленински тlехьале. Культура Дворецe, клубашка ленински чтенеш ю, хаттарийн жолийн сайренаш, тематически интернациональни доттагlлени сайренаш ю, стендаш, Тезисаш йолча материалий выставкаш ю. «Ленинское знамя» яхача районни газета тlа хаддаза арайоах Тезисаш lомаярах йола материалаш.

М. БЕЛЯЕВ,
КПСС Малгlабика горкома пропаганди агитацеи отдела заведующи.

Доазол дехьара

ХЬАДДА ХАРЦЪЯЬЙ ИЗРАИЛА АГРЕССИ

СОФИЯ, 18 февраль. (ТАСС). «lарбий паччахьалкхенашта агшаш дола ковкъостал дергда СССР», «Израила яхха гlуллакхаш хьадда харцду», «Тlа-тlа чlоагlамоттигашка кепитехад израильски военщина кердача зуламеча актах йола ТАСС-а Заявлени селхан арадаьннача дерригача газеташа. Газеташ хьахьокх шоай законни бокъонаш бахьан долаш къовсам лоаттабеш долча lарбий халкъашнара советски халкъа солидарность, белгалдоах Гаргарча Малхбоалене машар юхаоттабар дукха Советски Союзо хьега къа.

ВАРШАВА, 18 февраль. (ТАСС). Дерригача Варшавски газеташа кепитехай израильски авиаце аккагlча тайпара Абу-Заабалерча металлургически комбината бомбаш чуттарах дувзаденна ТАСС-о яь Заявлени.

«Цlериа лу ловзар» аьнна керте гlолла даь йоазув я долаш кепатехача редакционни комментаре гlа юкъетт агрессе эскалани» аьна керте гlолла даьча йоазошта кlал дикагlа бlаргагургйолча тlа «Трибуна люду» яхача газета къица гlуллакх лаьрхlад израильски военщина керда зуламерча актах. Израильски авиаце хаддаза сигалара ОАР-а чудеча довнашен къаьстта а Абу-Заабале даьча аулаьни хьахьокх, йоах газета, цlерана ше доаш дола ловзар Израила дуташ ца хилар.

Агрессивни империалистически гlозараша хьаллоацаш йолча Тель-Авива зуламеча акташа вlаьзали дукхьален хьоаьй социализма нехкий, дунен тlарча дерригача машар безачен прогрессивни никий, аьлу «Трибуни люду».

ДАМАСК, 18 февраль. (ТАСС). «Аль-Баас» яхача газета белгалдоаккх советски халкъа хоалдамболаш бехке лу Израила агрессивни гlуллакхаш, аьлаш йола ТАСС-а заявлене тlара моттиг. Газета ниттa уйла тlаерзаю «агрессе, халкъий паргlатонна, цар паччахьалкхен лоlам шоай хилара, кхефамзленна тlаккхувдара зуламеча политикана тlа-тlа чlоагlагlа дукхьала ца гlетта йиш ца хилар» белгалдоаккхаш дола Заявлене дакъа. Советски Союзо хьахайкду, аьлу «Аль-Баас» дlахо, шоай кхерамзле, шоаl бакъ хьашташ лорда ниэ кхачийтара lарбий паччахьалкхенашта эшшаш дола ковкъостал ше дергхилар.

КАИР, 18 февраль. (ТАСС). Израильски военщина зуламеча кердача актах лаьца яь ТАСС Заявлени шерра юцаш а египетски кепайоахи оагlонаш тlа а Каира радиопередачашка а. Укхаза арадаьннача дерригача газеташа ма ярра кепатеха араьхай заявление ма ярра йола изложенеш. «Москва хьаккхайкаду: шин агрессена хьалхара жоп дала дезаргда Израила», — доккхийча алашша керте гlолла даьча цу йоазонна кlал хьалхарча оагlо тlа «Аль-Гумхурия» яхача газета кепатох Заявлене тlара моттигаш.

«Аль-Ахрам» яхача газета белгалдоакх «ООН Устава принципашта цо лердlораш, израильски агрессех хьахиннараш дlадахарен Гаргарча Малхбоалене машар юхаоттабарен хьакъехьа цу дунен халкъашта юкъерча организаце аь решенеш агрессоро телха цел еча хана lарбий паччахьалкхенашта эшшаш дола ковкъостал дергда Советски Союзо» яхаш дувцаш йола Заявлене тlара моттиг.

Израилаш цун бе гера доакхаритеи бола бирса хоам санна лоархlаш белгалйоах кахрски газеташ ТАСС Заявлени.

КЪАХЬЕГАМИ КАПИТАЛИ

ЛОНДОН. Английски экономика тайп-тайпарча доакъошкарча къахьегамхоша сацийтац шоай вахара хьашташ бахьан долаш лоаттабу къовсам. Лондонски кепайоазоно белгалдоакх, забастовкий болам боккхагlа хулаш хилар бахьан долаш «Форд» «Вокс холл» яхача компаней предприятешкара производство теттара саца тарлуш хилар. Укх тlеххьарча ткъаь итт шу совгlа хана хинарех эггара боккагlа йола забастовка еш ба Лидсерча текстильни предприятешкара болхлой. 7 эзар текстильщико предпринимателашкара дlадех шоай материальни хьалаш тоаделга.

ОТТАВА. Ванкувере яра ца доллаш дисад Британски Колумбия яхача провинце эггара доккхагlа дола хlара дейна арадулаш хиша «Ванкувер сан», «Ванкувер правинс» яха газеташ. Къахьегамах тела мах лаккхбеш къахьегама хьалаш тоадеш йола къахьегама керда соглашени йита гlерташ газетчикашa къовсам лоаттабу дукха ха я. Забастовкина жоп луш газетий даьша локаут кхайкаьй: 1.150 болхло арнкессав.

ПАРИЖ. Забастовка хилар бахьан долаш Аиери (департамент Валь да'Уаз) яхача йоккхача машинашкха узла болх юкъагlбаьккхаб. Цу тайпара протест яьй болхлоша гlуллакхерча нахех материальни хьалаш тоадара а балха кlира лоашара а хьакъехьа шоаш дlадехараш администраце кхоачашде ца тигара дуйбала.

САМОЛЕТ ЧУЯЙТАЙ

ХАНОЙ, 18 февраль. (ТАСС). ДРВ фегарча доазонел чухьа дьена, пилот тlаьхоца тоххама ена американски самолет Винфу яхача провинцена тlера чуйтай Вьетнамски халкъа эскара зенитчикаша.

Къилбаседехьарча Вьетнама тlера чуйхийта американски самолеташ 3.333-га дlанхаьчай.

ТIЕХЪЯЬННА ЛАКХА РАДИАЦИ

НЬЮ-ЙОРК. 19 февраль. (ТАСС). Урани радия доаккхача хана юкъеьз радиоактивни остатках цхьа уназхlенонна lахьалан йола цlенкъашта фактор а хинна тlаэттай, хоам баьб Колорадо штатерча унахlено лорьяра управлене.

Радиацех хьахулаш йолча радиоактивни остатках массехк шера гlишлошьераша пайда ийбаьб бетонни lоакъашта кlал ухийтача гlомара меттел. Гучадьнинад, хьадоалача радиоактивни висмут, даш, полоний санна долча рудай хьалж чуувзаро урановн рудаш доахача боллоштa раковн лазараш хьедеш хилар.

Колорадо штатерча унахlено лорьяра управлене радиаце боарам бистаро хьахьекхад, радиаце боарам городашка Гранд - Джангшенсен Юравенен тlехбаьнча лаккбенна хилар.

Колорадо штатерча унахlено лорьяра управлене радиологически центра керте латтача Роберт Сайнна хьахкайкадьд, городашна Гран - Джанкшенсен Юравенен радиаце боарам бистача гучадаьнараша мехкарча уран доаха моттигаш йолча кхыча городашка а цу тайпара тохкамаш даиза дарглоацаш хулийташ хилар: Дуранго, Ганнисоне, Каньон - Сити, Райфле, дукха кхычараш.

Роки - Флетсерча атомни герз деча заводо йоржаеча радиаце унахlенонна беча lоаткъама тохкамаш ле дукха ха йоацаш мара доладеннадаш lаьдалаш Колорадо штате. Уж дlадоладеннад lилманхой группо радиоактивни плутони атмосфере ухаш а радиоактивни зулам моттиге дlадаьржа а хилара хоам баьчул тlехьагlа мара.

Реакце тийша балхаш социаде

ВАРШАВА. 19 февраль. (ТАСС). «НАТО Кипра суверенитета тlаккхудар». «ТАСС Кипрана духьаларча империалистически гlозарий диверсей хьакъехьа» — центральни польски газеташа керте гlолла даьча цу тайпара йоазошта кlал кепатехай Кипрера событеш кхерамe дегlахарца дувзаденна ТАСС-о яь Заявлени. «Жиче Варшавы» яхача газета белгалдоаккх, Кипра лоlами территориальни суверенности Советски Союзо маллаийболаш хьаллоацаш а Кипрера кхыча моккий тlеши балаш дlалахаран хlаьта ишта моллагlча тайпара гlийрта а цхьаккхa тайпа арахьара юкъе гlортар доацаш кипрски проблема шоаш къастор йиш ба тlехьаргтташ а хилар.

«Жолнеж вольности» яхача газета белгалдоаккх гlайрен тlара хьалаш кхоаладелийта гlертача империалистически гlозарашен кипрски реакцен леладеча тайпана балхий хьакъехьа дувцаш а Кипра Республикене — бизза боккобагlа йолча ООН-а членa духьал дерзадь диверсионни гlуллакхаш социалиизе дарг ца хилара уйла тlаерзаеш а дола заявлене дакъа.

ТЕГЕРАН. 19 февраль. (ТАСС). «Ирсаш хьагучабоаккх Кипре вахагlа переворот е кийчъеро НАТО къайлагlа бакъ барт», аьлу «Кейхан» яхача газета. Кипрерча хьалий хьакъехьа ТАСС-а яь заявлени ше йоацхаш.

Газета белгалдоаккх Кипрачура реакци ковкъостацца империалистически гlозараш кипрски паччахьалкхене дукхаьла леладу тийша балхаш социадаиза дарглоацалга Советски Союзо хьахьокхаш хилар.

Бирма. Дуга—бирманий мохьаш. Из цар буа кхачан продукт хиена я да lеш, бирмански экспорте керттерча статьягlа лоархlаш я да. Дуга доккхаш кхыча мехкашкара хьайбаш кхаях паччахьалкхе йина тракторош, юртболхама техника, минеральни удобренеш. Укх тlеххьарча шерашка дуга йоагlаш а доккхагаш а паччахьалкхен монополи хиннай. Цхьа аьттача спекулянтага долаш ца дезаш, кхаракола а бокъонца оттабьаьча мохьах дуга хьийда мара ца дезаш города бахача нехка а хьулаш болаш да из.

[illegible]
Дуга.

Н. Миникова сурт.
ТАСС фотохроника.

ШОАТТДЕН ОАГIУВ

ТРАКТОРИСТКА ПАЬТIАМАТ

Хlанзарча «Новогрозненски» совхоза лаьттащ пхи-ялх шу хирхагlа даьсса дадар, хlаьта таххи цига хьалха латта боахам ба.

Исраилова Паьтlамата дика эрдоккхий толамаш дахара кхьахегамхоша мел къахьийгад. Совхоз вlашагlьеллача дийнахь денз ма йиш из цига болх беш. Цунна дагадоагlа, комсий бешамаш хlара шера дукхагlа хулаш хьахьеш. Хlанз, боахама лаьттащ шиъ дехьа денъаш болча Ростовера Баку бодача наькъа шийна а оагlорахьа дlаегlа ягlа боллоша хlара шера дика хьуьхьам кхебеш йола комсий бешамаш. Аллха дlадоханна цхьан шера 125 гектар дукхагlа хилар комсий бешамаш. Уж кхы тlа а дукхагlа хургья, мlакин вьлча дукхьал комсаш кхееш хургболаш специализаци ю боахама.

Исраилова Паьтlамат трактористка я, юртарча кхалнахах еггlара хьалха трактор лаьха lаьмай из. Цо механизатораш болча маlача кхаьна цхьана вlотагаш хердаьй, лаьттащ аьхад, гураьхе йлаташ дlеднйнад, тlехьаюеш баьбац болх.

Ялат кхедер. Сий долаш дашаш да уж. Вера хана денз лаьтта дукхаделаш хиннай Паьтlамат. Нана-лаьттанцара из безам болийтаб цунах Варвее Хlарона — лоамарча Нажай-Юртарча къаьхкача нолчо. Зlамига йолча хана бо хиина йисача Паьтlамата дай-наьнех йlовхал цунна кораяр Хlарона цlагlара, цо шийна бол бир йийгах. Хlарон дийна йоана дукха за я, пхьабакъда, шийна ла а хиина дlаитта, цо чьалхань из ег цlаккха а дег чура вергвац.

Шийн 15 шу даьлча денз болх бе йолаеннай Исраилова. Юххайца шахте откатчица йолаш болх бир цо, цул тlехьагlа дукха ха ялалехьа лаьттааш болх бе дог эттар цун. Трактористка хуга дар цунна дагадаьлар, цхьабакъда, йоlа дагалеьттар кхочаш ца хулаш гиння даьлар. Насуханов Вахийна — трактори бригада бригадира из тlанийсъялийца йолча хана. Шийна дагалаттар Iасуханоага дlадийцар цо, хlаьта вохо тунна из могга а дар.

«Кхалсага гlулахх дац из. Фу механизатор хургья цунах», — ахаш бегбоахар из мlаlача наха. Цхьабакъда, Януркаев Яхьяе къонача, хlаьта з опыт йолаши массеое а дика лоархlаши волча трактористна, цу хана бригадирага аьлар: «Ванн, Исраилова Iомве оаьзи на со! «Паьтlамата цlаккха а дикдургдац эттара хьалха шийн гоьнъелия «МТЗ-5» ше йолалийта ди. «Хьайна дулургдар хьакъонха Iа» кхаш этташ маlача наха ше зуин сенна хетар цунна цу минуташка. Хlаьта «Беларусь» лаьрххlа дlайоли а сипа, гаьнна боацдаш лаьттача шийн коллегашка — механизаторашка цо дог гlоаданна хулт лостадихь, царех цхьанне — Темирбаев Моисара — йист ца хулаш дlатlа а вакха вlоагlа кулг лаьцар цун «Кlант а».

Дагалаттар кхочаваде атта дацар Паьтlамата. Гlулахх ма дарра хьоlомаль алалехьа кlезига къахьега дезаьзар цун. Дийнахь ремонт а еш, бийсанка механизаторий курсашка деша ухаш хулар из.

Хlана къона йоагача цу кхалсаго, дит бера наьес, къамаьл дечя хана ладийгlача, цун сий де догдоагlа. Мел хала хиннадале а, вахара сагото ла мегад цунна, мар воацаш хьалхеднъд цо шийн бераш. Йоккхагlа йола Хадишат цитта совхоза къахьегаш я, маьре а яха, лоалахарче Коку нхача юрта ях, хlаьта Iэйнаlас медицински болхло хила лаьрхlад, из Грозненски медицински училище кхоалагlча курсе дешаш ягlа. Шийн йиlас дlаболабаь никъ бе эггара зlамагlа йолчо — Январа хьалхьцар. Из хlана цу училища цхьоалагlча курсе деша ягlа. Шийн мехкхарашта бlарахьежача дог лал Паьтlамата, гlадъх хай из шийн дагалеьттар кхоачаш хинна, Мича хана а, массе тайпара балхаш дукха хул болхаме. Хlаьта а, хlанз дикъ шу дизад цун «Беларусо» ремонт ца еш болх бу. Къча трактористашца цхьана «Беларусо» ремонт ца еш болх бу. Кхыча трактористашца цхьана тайп-тайпара метериалаш дlа-юхх кlухьаш я Паьтlамат: кирпиш, хлу, цемент, комсий бешамаш бетона бlогlий. Цу массанахьа а хьахха хила, маlача нахал тlехьа ца йиса гlерг из. Тахан мича хьожае вай хьо аьнна бригадира шийга хьаттача, бегашта оал цо: «Мalа нах ца лоархlабеча хьожае». Массеза а, ше беш бола болх цlенеш нихен бу Паьтlамата. Исраилова Паьтlамата къа мишта хьег хьахьокх укх цифрца. Условни кlаьда оахам лаьрхlача 1969 шера 890 гектар лаьтта аьхад трактористкас, плангlа ала езаш хиннача 650 гектара меттел. Уж тайпа лаккха хьокхацаш шерра-шера хул Паьтlамата.

Совхозерча беррнгеча къахьегамхоша лоархlаш я из. Суворов-Юртовски юрта а Гудермесски городской а къахьегамхой депутагий Советий депутат а я из. Юртарча кхалнахах эггара хьалхара коммунистка — Паьтlамат совхоза партийни бюро членалла хержай, шийн декхарех дика лоархlаю.

Цхьа кlеззига ха яьлча кхалнахех лелаергья совхоза машинаш. Вашта, Паьтlамат хlанз а из цхьаь: массеж шу да совхозе вулканизаторалла болх беш Сулейманова Хавраъ йола. Итт класс йистеньккхачул тlехьагlа трактористка хила безам хилар Назрова Ведиша. Цунна тlехьа совхоза вlашагlъеххача механизаторий курсашка деша дlаязбелар Гайбиева Амару, Курбанова Бакъла, Болтукаева Iайшет, доарка Дахшаева Сижан, — ерригаш а 15 кхалсаг.

Шийн зlамагlа йолча подругашта механизатора гоаэл Iомваш я коммунистка Исраилова Паьтlамат я. Цо гlад а яте дlахьех царна ше хlинззалия lомадар.

И. ДЖАМАЛОВ.

Керда стихаш

ХАМХОЕВ Ахьмад.

ДЕНОШ

Iуйрана шина лаьмашта
Денош сона дукъал уу,
Вахара ваъ керда баьцта,
Хьо ма ваха, гlетта йоах.

Цхьаза хул-ц самукъане,
Яйшха йоагlа Iуйре ма.
Тlехьа маьлхар, сел
наьгlаш
Гуйран уйа марвае ма.

Хургдацар уж сенъардане,
Эрга дуьлан дацара,
Хьоча маьтта сел тешаме
Вахар, хьаьсам боцара.

Доагlа соагlат хьо ца хьаш
Дьесса утташ дацара.
Кхоамоана уйла цо ша
Къовсам соцабалара.

Борзье увургдар-из денош,
Кхьа шийа ваьлан боцащ ма.
Чамаа тургьар хилаш, хьамаш,
Йоакхьа атте паьтто ма.

ПЛИЕВ Маьлмад-Сайд.

ЛАТТАШ ГУ ИЗ

Дот яр массабом сийна ала,
Кlиадбенна салтей хьатта
ца йуташ.
Командир вазар [illegible].
Из чоц ма укхар.
Ioшхон гlаньуваш.
Беррашла сенте гlоттар
цlаьна.
Шийн автомат маьнте айль.
«Сона тlеьгlа!»
Муль тохар бlоахе.
Тlемалой болабелар цо айбь.
Кхерабелар тlаккха фашистий.
Гергах кхоттам йургаш дар
ягац.
Автомат гера шийте лоттош.
Турпалча дега сийлонга буташ.
Дете кхьача из оаргlа вонзар.
Илдарча дегlаца кхы ер гlетта.
Вай [illegible] вере наий [illegible].
Ца кlордаш [illegible]
лотта.
Новкъостий кулгаш айдь из
Доатча бордаша
[illegible] —
Йоlазьача шийн дог гlор хила,
Цунах бlин кхоачаш лаьтта
дайлар.
Бакъда из эттар
вохаргвоацаш,
Цо аьтча юрта геза лоаллаш.
Адамий заре хадаргвоацаш
Латташ гу из зама хьулаш.

Киеве хьайнйалай В. И. Ленин ваь 100 шу дизара хетаь республикански художественни выставка. Цига хьокха оттадаьд 700 совгlа картина, 250 скульптура, 800 графически лист. Балхаш хьокха оттадаьд Украина выставочни павильоне, украински изобразительни искусства Музеи эрсий искусства Музеи помещенешка.

Украински киста мастерий произведенеша хьагойт гlулакхаш леладача тайп-тайпарча шерашкара В. И. Ленина образ, Сайлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци яьнна ха, Украине Советски Iаьдал оттар, вай тахканара ди.

СУРТА ТIА: выставка цхьан зале.

А. Борнотова сурт.
ТАСС фотохроника.

КЛУБАХ НАЦА ЛЕТАБ

Наьсарен района Iаьлий-Юрта цхьа моттиг я цlагlа вагтlаше а аьлли хьайиде мара ца дезаш. Наха аргlа лаьцай цига. Хlанзалца Гадаборшева Любас нийлаьд на, хlанз Оздоев Абуязита киса ух.

Вlалла кулг дlа-хьа ца хьодеш из акча хьаух вьлча-м бакъхургдац, вайнахя мааллара, йlайха сискал я а ца хала. Цу аз дувцарашна а ю цоашта кlезигдукха хало. Кlира цкъа а шоали клубах бlарг тоха боагlа. Нагахь сенна бераша цlайр тlа, пенкц тlа яздаь, е жlакаш доахаш пераш толхадаьдала уборщица оарцагlйоакх. Хlаьта клуба бокхха чlегlа олларах гlулакх чанц мича дола, ше лаьа йоагlа киса лелада, цунна дола ца а ма денлй.

Къаьм хет. Нагахь сенна митта болх бе кlеьалдентальнажаре машина оала кабар тlа яхийтача клуб хьелла хьа ца воагlаш Iергарий Абуязит? Iерганбар.

Из санна вола сег мара ца ваьзачох тера да укхазарча юртсовета председатела Евлоев Вахийна, отделене управляющена, укхазарча цеховни партийни организаци секретаре.

Аттагlа да. Тхьайса хий санна вабаро я юрт. Iаьлий-Юрта саг вагlаш из гlулакх тазиа. Бакъда, бахача хоарг-м дар царна цу клубе кинофильм ца хьокха, сег сене тlа да вола ер шоллагlа шу доладеннаагl. Малав бехке? Хlанзва хьетlаеиа вай вийца Абуязит ва. Люба [illegible], е вай бийца кулгалхой ба?

Дlадахача хьалхарча шера керда яй тоха болабелар укхаза. Ардакхаш ах тоххаля мара тохьанчар. Тlаккха дисача ах пайна тlа тьаа тlа а баьнна когаш lотlа я теха: ер-м чугlоргдац бомбаш отте а аьнна цах дlабахар, клуб бола бе хийча я аьнна. Тlаккха дукха ха хилалехьа чухьердар дисса нй.

Цу клубе кинофильмаш хьахьокхаш хьайидеча ахчах баьлар района киносетера бараш. Зе ма дий из царна. Iаьлий-Юртара нах клуб товнуга кхы сегора боаьш [illegible] советага 120 сом вайн хlетlахьежадайтар цар. Хlанз мекхаш а хьувзадеш багlа. Киносетага шера еш хул ахча араlахкаш?

— Царга хlама оал оеш из сена доле хlама? Клуб вай я, цу чу саькъерда, салаlе дезараш а вай да, — аьлар юртсоветя исполкомага из юрт чуйоагlача «Экажевский» совхозера бараш, — хьада ахча тхога.

Шийн кассера юкхера 110 сом ахча совхоз дlаделар исполкомо.

Цига езар а яц цхьа-шн кубометр ардакх мара. Цох а хlама хиланзар. Хила тесса кхера санна дейвад из ахча. Дlадахача шера кколь бетта денз пох а ардакхах а фу хиннад хоаш дац.

Клубо-м сабердергдар, маьлх на мича ух цига вах, иза баьннаб хlанз юртара кулгалхой.

Бакъда, наха нитта лархlац из гlулакх. Царна еза духовни мьлхь, царна эш салоlаш, сакъердам. Сайрийна дlа-хьа баха моттиг ю къонабарий. Цу тlа района города цул гаьнагlа уллаш юрт а яц. Нах лелхь. Бакъда цар оаз хоэаш сег вац. 2560 саг вахача цу юрта хlанз болх беш дукхьала цхьа библиотека мара яц. Цу чу а дукха [illegible].

— Аз из ца оалаш, дехар ва дола моттиг яц, — йоах библиотека заведующе, юртарча кхалнахха женсовета председатела Евлоева Розас. — Хьачубьяххача наха дlахьалхашка яха, уж хьачухьеха вай хет сона.

Iотlадаккха стеллажаш йолаш дукха книжкаш а дада укхаза-м яйна тlа. Нитта теркам тlабохийт укхаза культучрежденешта.

М. ЗАИТИЕВ.

ХАОТТАМ

Тахан республике гlоллаи Гуллаи хувцалуш моржаш а йоаш йолаш а доацаш, къайбенда малабузехьара гlийло, гlаьххьача боаранга кхоачаш муж а хьекхаш хилен фегера температура республике гlолла 3—8. Грозне 5—6 градус йlовхал йолаш хилен тарлу. Дlахорча шин дени шин буси моржаш а йолаш, юкъ-юкъе екха а екхаш, йолчак а йоацаш, цхьацха-йолча моттигешка дохк а доладаш, лостамаш хувцаш. Гlийло, гlаьххьача боаранга кхоачаш муж а хьекхаш ха хилен фегара температура бийсашка 1 градус йlовхалгара 4 градус шелалга кхоачаш а деношка 2—7 градус йlовхал йолаш а хилен тарлу.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ХIама ха ловрашта

ЛАЬТТАН ЧЕНАШ ТОХКАР — БУЦ

Иван-чай — танин, витамин С дукхха йоалаш хилорах йовзаш йола из цlи бесса зиэа. — Лаьттах лайдана хlаман йоахкий... ха йиш йолаш хинна хиннад. Цун новкъосталца оlашrlехьалениюй Средни Азерча лоамак районашка радиоактивни элементаш лаха.

Лаьттанна кlалха бакъаш дийций ха дйш йолаш долаш 30 метра кхачанца бацийн тайпан довзаш да. Узбекистане, масала, лоадам. Боацаш йолча смолевка якхача баьца новкъосталца сучальнией цlаста долла моттие; цхьача новкъостал даьд доше доалла моттие лахара. Рудни Алтае цlига доалла моттие хьахьекхай вахем ялча зизо.

ХИИ ЦIЕНДУ ГИБРИДИИ ХЬОАСА

Хоаш ма дерра, хlанз сагота-гlа ярех цаl я долха хиш цlендара проблема. Бакъда, тахан из де вlоштlехьдалаш ионообменни кlуьйий новкъосталла мара, хlаьта цхьадолча даькъе мера царна а дулац из, хlака вьлча уж йолимераш lаламьете дукха кхоачамбоапараш долеш я.

Московски текстильни институтa болхлоша целлюлоза лерда тlа хьадаьд «гибридни» хьоасий, тайп-тайпара «привнишкаш» яра новкъосталца йовзаш мел йола ионообменни свойстваш йоалха кlадаш хьа а дах. Ве-беча хьоасех лаьтташ хиларах тlехе чlоагlа активни хиларца белгалйнал керда материалаш.

Ионообменни хьоасаша хlаньве а кхаьекхад шоашка фенол метал, ртуть а хьалупцалуш хилар. Уж юкъе кхувла тарлу отходех доцуш платинен хьахъоастадара, басарех скропаш цlендара, хlаьта дукха ха ялалехьа — форда хий тездара а.

(АПН).

ЛЕРГА ЧУ ЙОАЛЛАЮ МИКРОФОН

Гамаш йолаш хlама дециий из? Массаза а, кхамаьх деш волчун бaгенна хьалханнкаe ма уетташй микрофон, е аенцие из деш ма хилара, сиртанo юхе уттаю (ларингофонаш). Цхьабакъда, радиоинженераша хьалий лерга чу уеттаеш йола микрофон-телефон. Цу тайпарча микрофоно дукхха а дикагlа хьахозийт деш дола къамаьл, татам йоалла дац цунна, хlаьта цул гоегlа наушникашта меттиг а я из.

ХИ КIАЛХАРА ТЕЛЕФОН

новкъостала йоагlаргья хи кlалхара гидротехнически гlирсаш хьалдеча, вышкаш еча гlишлошерашта, турбопроводаш ехкарашта, хи кlал ухача спортсменашта. Проводна йоацаш хи кlалхара телефонни буьзам лоаттабу цо гидроакустически канальака гlойла ахкаланистaшта, водалазашта а берда йиста я юкъе.

Тlерча кyцагlа йоккха йоаца герметически терга хlолнлг я хи кlалхара телефон., 180 миллиметр диаметр а 2 килограмм еда а йолаш. Электронни даькъе пайда ийцаб полупроводникови приборех. Хи кlал гlолла лоаттабеца тешимеча буьзама гаьнал — цхьа километр. Из хааьраш — Таганрогски радиотехнически институтa акустика кафедрера болхлой.

(АПН).

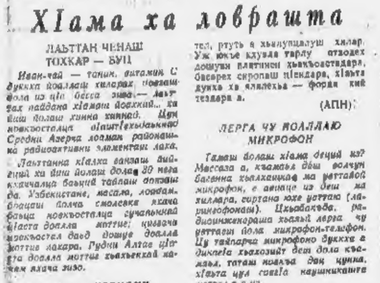

КАРЕЛЕ ДОСААФ - ошиш БОЛЧА.

Сурта тlа: коллективни радиостанце бlубенна болх беш из Петрозаводскерча № 25 йолча школа 10-ча «А» класса дешархо Александр Хайкачев. Цо дlаухийтажов хоа пай кьлента дукхачлийгашка.

С. Майстеркова сурт.
ТАСС фотохроника.

Ведзижев Ахьмад

ГОТВАР

ДУВЦАР

Бетта чу а долла письмо дlадаьнайтача оралар Киларов. Дохкхе садеьккар цо. «Кхы яздо ца дезаш ер укхенца чакхдоалара ма дика а хургдар» аьнна, дагадалар цунна.

Киларовна дагадагlацар из дерригa ер укхазе балха вочачa шоллагlча дийнахь долдалар а кхоалагlча дийнахь доладелар. Бакъда цул гlехьагlа цхьа, ди дезадац укхан цаl, цкъ письмо яздо ца дезаш.

Балха ди доладуш шера из ер волча.

— Балха нах зшаш моттиг я аьнна дезадар сона.

Бlаргаcьнеш хьа а далхе дlахьежар цунга Киларов. Бастона костюм ер цунна тlейийкар. Кьега а кьегаш доша цергаш йоаккхар бага. Юккъера хе кургйолеш вопе из, Киларов такхан шийна хьалхе гуш воацаш сийна гьекхкарпа хьежар цунна бlара.

«Ма дика да хьо вене — дагадахар Киларова. — Балха нах мишта эшац. Нах ца тоьалга дацийтка пхеи юкха мел теттар а».

— Чlоагlа эш тхона а балха нах, — аьлар Киларова хlанз цхьа гlенча шийна кораверах цхьаькха хlама шек воацаш. — Малагlча балхе ва безам бар хьо?

Бакъдар дар Киларова хьаьхиннер. Ер массене ди хьалхе директоралла вайтача «Райсельхозтехнике» эшаш директора заместитель вар, оборудование инженер вар, экономист вар.

— Хец сона-м, шоана директора заместитель эш аьнна хезад сона.

Киларов гlадеккар. Заместитель чlоагlа эшаш вар. Кердача заместителца шийна цхьанкха кlама хала нургдеш болх бе аьнна дагадахар цунна.

— Заместителя директор эшаш ва, — Киларов нийчча вар хlанзе хьай кабинет кьа а хоаца болт дlаболабь цунга ала.

— Долче фу эш согара хlанз? — хаьттар директора заместитель ва гlертачо.

— Документаш мара хlама эшац.

— Уж нийча долаш да, — пиджака чухьмахьерча кисаре хьа а даьча паспорти къаьхьагамо книжкан Iодахкар цо Киларова хьалхашка.

Бlаргсьнаш дlадехка къахьегама книжка хьадийллар Киларова. Дукха вьгlар из книжкага хьажаш, бакъда из цхьанкха хlама кхеташ воацар. Тlаккха тlехьаккхьара хьадийллар цо из книжка, юха а хьалхахьальера хьадийллар.

— Вахь ма биллалехь сона, — аьлар Киларове юкхера а, — хьо малагlча учреждение - вене вай хьона?

— Хlама вац сона, — аьлар рельа воацаш тlаевнача. — Со нийча вена цо хоара шоана директора заместитель эшашга а хоаргдацар сона-м.

Киларов цецаьлар. Цунца фу дувцаргда а ца хоаш цхьа юкъ хьаккар цо йист ца хулаш вагlаш.

— Гlой хьона, — аьлар директора юкхера а, — Iа дац бохаш... Хьо кхадовацца хиннеl, бу[illegible] нно доззаш хиннеl, — цун къаьхьегама хинна тlера йоазанеш дар цо дийшараш. — Тlаккха... Цул тlехьагlа автобусаш тlа кза... контролер хиннеl... Уж балхаш тта да ма дац.

Бакъда цунна къахьашка вахьгlар ше ткачое тlера вала дагаделар.

— Масса кане цхьан метте болх болба аьнна-м дац, — аьлар цо ше бакъ тнаараш цхьанкха шено а йоацеш. — Мехлагlа боли а бутургболаш ва се-м.

— Инженераш ба тхона эшаш бераш.

Балха ва гlертар валевелар. Шийна ца йоагlача метта ше балха оала гlертараш валецар из, Киларова дувцачул дош ца хеташ оалар.

— Дала хьелла боцийл уж инженераш!.. Цар хоаргдац са [illegible] изар хьа? Салла Iеедала-м, со даьсара, бац мьона ер-м, — шийна хьа юкъе пlеаг остийир цо.

Из ше дlа мишта вахийтаргва хаьар Киларовe. Дlагlо, болх бе вита-м валаьургдар цунна цунга, хlаьта тоам ца тетаро юкьветтар.

— Нагахь директора заместительле со lа дlа ца эце инженерал, а экономистал ва а раьзе ва со-м, — аьлар юкхера а балха ва венацо.

Къамаьл чекхдаьннарг а, из укх вахьета дlагlорг а лардlаш хинна Киларов згlевааьлар. Цхьарена из арданна дагадахар цунна. Бакъда сабар нет а даьнна хьалхасатенар цо.

— Аз ма яний тхога, гоэзам чаш, институташ хьо мел ва цl балхашна.. Iа хьаьхачо йиъ хlэсаца булургбац из балх.

— Эl хlа-й, — валавелар Киларова хьалхашка вагlар. — Аз са дахь а, хьа даьх а дуъ бух хьона институт хьакха со валера министра гlанда тlа со вагlа дувцаза ха хург ма ер.. Айса из ца хьахиендаь ма гlертий со сона лоадам бошача Балхе, хьо заместителал ва.

— Фу дергда, — аьлар саббаро Киларова, хlанз мукъах из дlаваьхарга чlоагlа са а тувсаш. — Тlаккха эццарва гlеззанчаш бацара...

— Сабардал, — юхьеннахар из Киларова. — Советски учреждени цхьа ер? — хаьттар цо бlаргa тlа бlарг а иттабаь.

— Хlана из ер советски учреждени.

— Советски учреждение совет сон нах балха дlа ца ийбац сона дайнадац укхаза мара. Цхьана бакъо из бакъ бе безам болча сага дукхале е, — хьал а гlетта сийна времмадар балха вака гlийрдар.

Деррига цунца чекхдаьннарг лаьрхlадар Киларова. Бакъда...

Балха ва гlийдтар дахьаша даьхьит дешнеда ер укхазе тайпа тазача.

— Района прокурор ва къамаьл дар, — хьакхазаю телефона чу, цхьа хьалха моргшел хеттача.— Iа ше балха дlадацара дувьало ю, ишаш тхога ладиъьаш небъекст... — дукха ха йоацщеш ер волча хинначун цlи аьнизар прокурора, — во. Цунах ходдом боллаш объяснени ва тхона.

Прокурорега ше хlанз къьхат яздича из цунна чакхдергий а дергдац яхачук уйла эцар Киларова. Дагаьь велар из ледкъечах. «Хула а хул вайна-м мшта нах, — йоаьхар цо шийн дагаьве. Хьайна фу бахьан ледкъае. Прокурора кхы да хlама доцаш сенне».

Балха ди чакхдоалльш райсполкомера техар телефон. Тlехье а ца доекхдаш сиха балла сагдlо ца эцара бахьан дувцаш къехат яздо аьлар цигара а. Из телефон тохаро Киларов кхы а чlоагlагlа цецваьнилер, бакъда сагот де ма дьзий аьнна хlама дагадолийтазаю. Юха а шийн дагалье вийлар из ледкъаш лелачо.

Шоллагlча дуйнахь Киларов балха къаьвча района газета редакцера корреспондент вар цунга хьажаш.

Шун учреждене къахьегамхой бокьонаш талхаю аьнна жалоба я тхога кхаьча, — аьлар лоаццо корреспондента. — Цунах цхьацца хlама ха безам бар са...

Корреспондент къайлаваьнавацар профсоюза райкомера телефон еттача хана. Тlаккха судера техар, цул тlехьагlа халкъа контроля комитетера, гlаикха... Тlаккха мичара тезар Киларова шийна а дагадагlацар.

Болх чаккбьенначул тlехьагlа ер чувоаш ловллакарча учреждениера болало кхийтар Киларова.

— Бакъдий из сона хоаргl — хаьттар цо къайлах, сога хозийта аьлча санна дlа-хьа а хьажа, — Чlоагlа жалобаш я ма йоахий хьона еннараш...

Веда безам эттар Киларова. Бакъда, мича водаргвар из?

— Аз ма гlо цу балха эккхача мессар Iа гl укх кlоаг чу, — ер нийl тlаккхьайла вахьнащар сесага лодкъам болелуш. — Сона-м некъ эхь хет. Кор дlа мел бахкача хьона тела жалобаш мара хlама-м дац дувцаш.

Цу сарахьа хlама а ца юаш lохкиар Киларов. Сахьанца гlанзьа телефонаш ер цунга етташ..

Хlанз цо дозьийтаи хинна моп адвокатга дар. Письмо ботт дlеьоала гlерташ Киларов ваьллаш бийкар телефона гургал. Кхерабенна вагlачарa учреждениеш из. Лаьвча кхала чиня тевача сийна эзтилора телефона гургаш бийкача тlаккхарча хана.

— Милица опарупономочени ва телефон еттар, — хьакхзвар трубка чура. — Укхазе тхога кхаьча жалоба а... Хlаа, балха дlавацац аьнна...

Шийн кертах кулг хьакхар Киларова. Бакъдий-те ер дерригl?..

ЛадувгIа, хьажа

21 февраль
РАДИО

6.30 — «Юрта Iуйре» (нохчий меттала). 6.50 — Хоамаш. 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 8.15 — «Сердало» газета обзор. 8.20 — Ваьнча ваь 100 шу дизара хетаю (эрсий меттала). 13.15 — Ленинех дола дувцараш (гlалгlай меттала). 13.30 — «Новкъост». Лакхерча классашка деша багlарашта (эрсий меттала). 16.00 — «Сона дукха безача [illegible]». 16.20 — Концерт. 17.00 — «[illegible]» яха [illegible] радиожурнал (нохчий меттала). 17.30 — «Къонал». 18.00 — «Вай индустриальни мохк» (нохчий меттала). 18.15 — Ленинни СССР Герзашкара Новзаши. 18.20 — «Сагйоалаеча доаккха [illegible]» яха передача.

ТЕЛЕВИДЕНИ

12.45 — Передачий программа. 12.50 — «Шарал Пучка» яха документальни фильм. 13.55 — Партизански [illegible] фильм. 14.30 — Ак бlаь шера летопись. «1923-гlа шу». 15.25 — Халкъа творчества тькъст (гlалгlай меттала). 15.30 — «Так пусть же Красная...» яха кинофестиваль. «Гроза над Белой» яха художественни фильм. 17.45 — Спортаца доттагlал долаш. 19.15 — Дунен халкъашта конферанс обозрени. 19.30 — «КВН-70». 21.30 — «На огонек». 22.30 — Передачий программа. 22.35 — Документальни киножурнал.

22 февраль
РАДИО

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.20 — Хоамаш. 8.15 — «Ленинан некъ» газета обзор. 8.25 — Шоана дукха езача эшарий концерт. 15.20 — «Несокрушимая» яха радиокомпозици (нохчий меттала). 15.40 — Эшараш. 16.30 — Воронин. «Федоров мурадна» яха радиоповесть (эрсий меттала). 17.15 — Советски Эскара Деника хетадаь эшарех дола концерт. 17.48 — «Вай индустриальни мохк» (гlалгlай меттала). 18.30 — Концерт. Къонгашнара дола музыкальни йоаршал.

ТЕЛЕВИДЕНИ

12.00 — Передачий программа. 12.55 — «Тов бое бола нарусаш». Лакхерча классашка деша багlарашта йола передача. 13.55 — «Так пусть же красная» яха кинофестиваль. «Чапаев» яха художественни фильм. 15.00 — Ленински парте тlахьедамца (гlалгlай меттала). 15.20 — «Знание» яха Iилман популярни кинопрограмма. «Октябра салтий». 1900 — Советски Эскарен Флотен бlухошта. Къонахчаьле оагlонаш. Брестера передача. 16.30 — Актерски болаши (нохчий меттала). 17.10 — Советски литературан искусствах мастераш. «Аркадий Гайдар» яха фильм. 17.40 — «Хlанзарча хахара вар». Кагирхой программа. 18.30 — «Так пусть же Красная...» яха кинофестиваль. «Ахкан денош» яха художественни фильм. 19.35 — Шоана, бераш. 20.30 — «Представление йолалуш летт» яха фильм-концерт. 20.40 — Передачий программа. 20.45 — Европа: событеш, мехкаш, гlулакхаш». Ерригсоюзни радион телевиденен политически обозревателя Потапова передача ю. 21.30 — Кинсилхьакой клуб.

ХОАМ

Волгоградски трактори заводо (Волгоград) эза - Вижхачен яйгачен прессий шийлача штампа штамповщикаш, йlайхача штампа кузнеца - штамповщика гlоннчий, шийла аьхкаш тедараш, наладчикаш, метал хьадуттераш, термисташ, шийла метала тедараш, электрокарий грузчикаш, водителаш, слесараш - сборщикаш, промышленни оборудование слесараш - гидравликаш, слесараш турбопроводчикаш, станочникаш (операционни обработка), токараш - универсалаш, электросварщикаш, промышленни оборудование электромонтераш, газосварщикаш автокарщикаш, гальваникаш, инструмент иръераш, слесараш - котельщикаш, ловладаь метала цlендераш, трактористаш, шофераш, мостовой краний крановщикаш, автоматчикаш, станочаш инйсьераш, штампаш инйсьераш, токараш - карусельщикаш, зубарезаш.

Баьча балхага хьежжа, дукхагlа бича лакх а беш, бетта хьда алапи долаш а тех къахьегамах мах, пенси льготи да.

Бетта юкъера алапи 90—170 сом хул.

Заводе я культура Дворец, кинотеатраш, стадион, болх беча кагирхой школаш, сайрийнра политехнически техникум, институт.

Дезал боацача боллхошта общежити лу.

Духтlавала безам бар город Грозне Нохч - Гlалгlай АССР Министрий Советерча къахьегама резервах лайда эцара йоача Управление (Комсомольская, 11), районашка — райисполкомашкарча къахьегама резервах лайда эцара гlулакхаш леладеча уполномоченеш болча гlо.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гlа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; белгалдаьккхама секретара — 3-34-38; партийни вахарех, культура, промышленности отделий — 3-42-30. Юрта боахамийн письмой отделий — 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательстве типографи. Революци проспект, 7/34.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-28.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/34.

СФ04097. Заказ № 1252.